

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin

na lata 2021 – 2030

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	4
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI	4
1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi.....	5
1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym	6
1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi	6
1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi	7
1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi.....	8
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	9
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII	9
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	13
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	13
2. DZIEDZICTWO KULTUROWE	13
3. GOSPODARKA GMINY	14
3.1 Przedsiębiorczość.....	14
4. LUDNOŚĆ GMINY	15
4.1 Demografia.....	15
4.2 Poziom życia	18
4.3 Mieszkalnictwo.....	18
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GMINY STANIN.....	19
5.1 Oświata	19
5.2 Kultura	20
5.3 Służba zdrowia.....	22
5.4 Pomoc społeczna	22
5.5 Bezpieczeństwo publiczne	33
5.6 Rekreacja i sport.....	35
5.7 Organizacje społeczne	36
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	38
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Stanin na podstawie danych instytucji.....	38
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety	45
6.3 Analiza SWOT	57

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ	59
1. MISJA I WIZJA GMINY STANIN.....	59
2. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ	59
3. CELE I HARMONOGRAM REALIZACJI	63
4. RAMY FINANSOWE STRATEGII	77
5. PROGRAMY.....	78
V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	79
1. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	79
2. EWALUACJA STRATEGII	85
ZAŁĄCZNIKI	88
WYKAZ SKRÓTÓW	96
SPIS WYKRESÓW I TABEL	97

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Państwo polskie poprzez instytucje realizujące politykę społeczną umożliwia swoim obywatelom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i niepełnosprawnych, uzależnieniami oraz wyzwaniem, którym musi podołać współczesna rodzina.

Działania prowadzone przez instytucje pomocy i integracji społecznej opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Każde państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz. 1876 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16 b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,

- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz. 1876 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 poz. 176 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2020 poz. 1409 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 poz. 426 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 poz. 111 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020 poz. 808 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 poz. 2365 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2020 poz. 802 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 poz. 2133 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 poz. 1297 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 poz. 685 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 poz. 2407);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 poz. 1329).
- Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2020 poz. 1936).

1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski

Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013. EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin są zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Należy przez to rozumieć dorastanie w godnych warunkach, skuteczną edukację, świadczenie pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, stałe uczenie się dorosłych, w tym doskonalenie ich kompetencji i kwalifikacji, sprawiedliwy i powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, realizowanie się w życiu rodzinnym i społecznym, aktywne spędzanie czasu wolnego, wysoką świadomość ekologiczną, udział w życiu publicznym i politycznym, a także stały rozwój osobisty oraz udział w procesach zmian zachodzących w świecie i Polsce.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku). Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Stanin na lata 2015-2020 z perspektywą do 2022

W strategii wyróżniono cztery obszary priorytetowe, w których wyróżniono następujące cele strategiczne:

Obszar 1: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy.

1. Opracowanie spójnej i atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów
2. Opracowanie polityki proinwestycyjnej dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców
3. Rozwój rolnictwa i otoczenia produkcji rolnej

Obszar 2: Poprawa stanu środowiska naturalnego i ładu przestrzennego.

1. Estetyzacja terenów Gminy
2. Usprawnienie procesu usuwania odpadów z terenu Gminy i poprawa stanu środowiska naturalnego
3. Zwiększenie ładu przestrzennego w Gminie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej
4. Zagospodarowanie i promocja walorów kulturowych i przyrodniczych

Obszar 3: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i poprawa układu komunikacyjnego.

1. Podniesienie jakości stanu dróg i poprawa układu komunikacyjnego
2. Rozbudowa i podniesienie jakości stanu infrastruktury sieciowej
3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy

Obszar 4: Wspieranie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego.

1. Wspieranie działań służących budowaniu tożsamości lokalnej i integracji mieszkańców
2. Podniesienie kompetencji społecznych młodych ludzi
3. Budowa kapitału społecznego na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
4. Poprawa jakości usług publicznych

Zgodność ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020

W strategii wyróżniono 7 celów głównych:

1. Wzrost zatrudnienia i ograniczenie poziomu ubóstwa w województwie lubelskim do 2020 roku.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, włączenie społeczne oraz wzrost aktywności i udziału w życiu społecznym osób starszych.

3. Budowa spójnego systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę w województwie lubelskim.
4. Włączenie niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego w życie społeczne i zawodowe.
5. Włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w życie społeczne i zawodowe.
6. Aktywne społeczności lokalne województwa lubelskiego.
7. Budowa efektywnej ekonomii społecznej w województwie lubelskim.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą 2030)

Cele strategiczne ww. strategii rozwoju obejmują:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu.
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.
3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu.
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030);*
- *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia;*
- *Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2021-2025;*
- *Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla województwa lubelskiego na lata 2018 – 2022;*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy Stanin.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego,
- diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Stanin,
- planowanie działań,
- opracowanie dokumentu.

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Stanin:

- analiza sytuacji społecznej w Gminie Stanin w oparciu o opinie przedstawicieli instytucji administracji samorządowej, organizacji społecznych analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy Stanin.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie Stanin:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w Gminie Stanin,
- określenie zasobów społecznych.

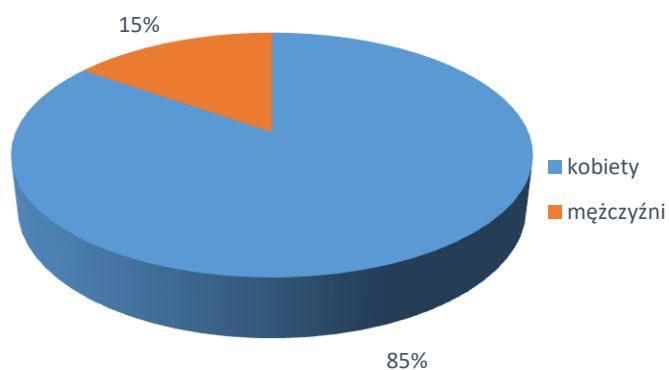
Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy Stanin,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie Stanin,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Stanin, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staninie oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Gminie problemów i oczekiwań.

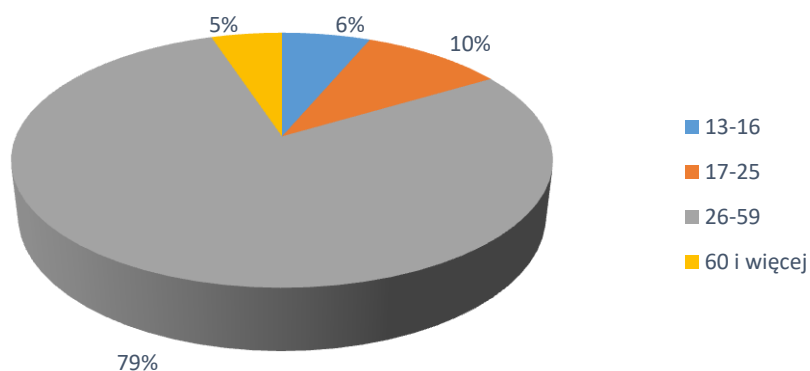
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego bazującego na metodologii CAWI (Computer Assisted Web Interview), skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 79 osób (67 kobiet, 12 mężczyzn).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

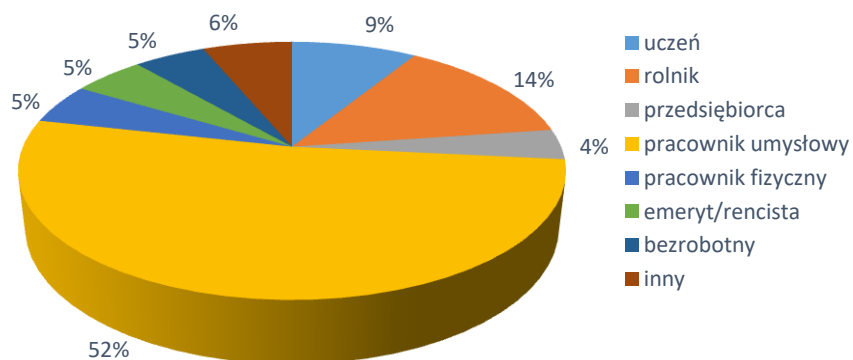
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat – 62 osoby.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

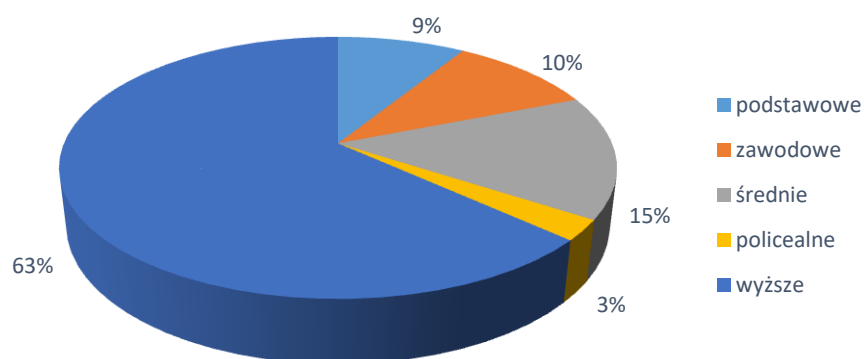
Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Stanin deklarowali się najczęściej jako pracownik umysłowy (41 osób), następną pod względem liczebności grupę zawodową stanowili rolnicy (11 osób).

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (50 osób).

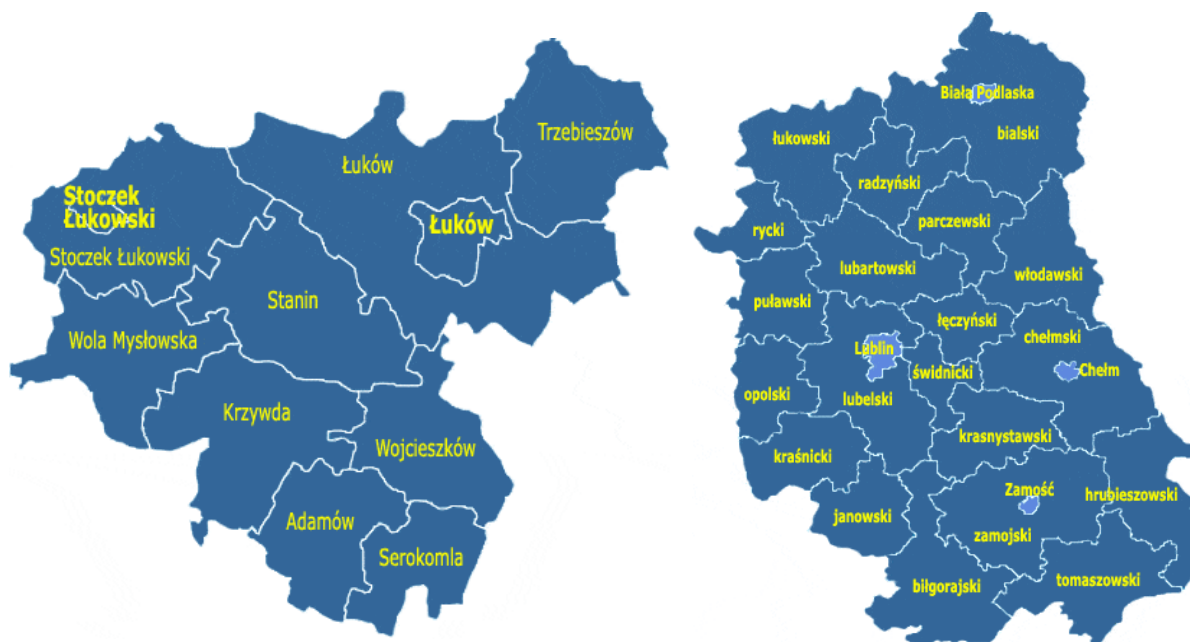
Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację i efektywną realizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Oparcie przygotowania dokumentu strategicznego o proces partycypacji społecznej gwarantuje rzetelną diagnozę oraz wypracowanie adekwatnych do zdiagnozowanych problemów kierunków realizacji strategii. Przedłożony materiał został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Staninie przy merytorycznym wsparciu eksperta zewnętrznego – Agnieszki Wróblewskiej.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie gminy Stanin w powiecie łukowskim w województwie lubelskim. Źródło: <https://www.gminy.pl>

Gmina wiejska Stanin położona jest w północno-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie łukowskim. Graniczy z gminami: Stoczek Łukowski, Łuków, Wojcieszków, Krzywdza, Wola Mysłowska. Powierzchnia gminy wynosi 161 km². Gmina stanowi 11,49% powierzchni powiatu. W skład Gminy wchodzi 29 sołectw: Aleksandrów, Anonin, Borowina, Celiny Szlacheckie, Celiny Włościańskie, Gózd, Jarczówek, Jeleniec, Jonnik, Józefów, Kierzków, Kij, Kopina, Kosuty, Lipniak, Niedźwiadka, Nowa Wróblina, Nowy Stanin, Ognio, Sarnów, Stanin, Stara Gąska, Stara Wróblina, Tuchowicz, Wesołówka, Wnętrzne, Wólka Zastawska, Zagoździe, Zastawie.

2. Dziedzictwo kulturowe

Na terenie gminy Stanin znajduje się kilka cennych zabytkowych obiektów, objętych opieką konserwatora. Są to: zespoły dworsko – parkowe, cmentarze, miejsca pamięci narodowej, pomniki, kapliczki, figury i krzyże przydrożne, obiekty sakralne.

Do najcenniejszych obiektów należą:

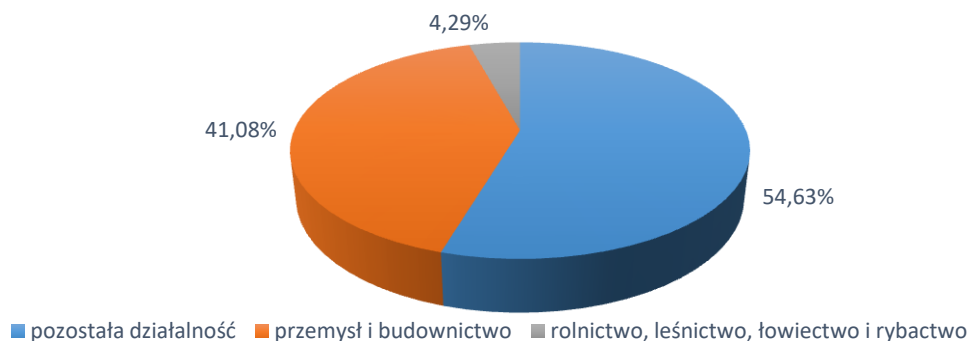
- Drewniany dwór w stylu klasycystycznym wzniesiony około 1825 roku wraz z parkiem z końca XVIII wieku w miejscowości Sarnów;
- Ruiny dworu z ziemnym tarasem i fosą wraz z zespołem przyzamkowym z XVII wieku we wsi Wesołówka;
- Dwa grodziska w okolicy Tuchowicza;
- Zespoły folwarczne w Jeleńcu i Kujawach;
- Kościół w stylu neoromańskim murowany z 1888 roku oraz dzwonnice w miejscowości Tuchowicz;
- Kościół barokowy z fragmentami klasztoru Bernardynów z XVIII wieku i zabytkową bramą wejściową w miejscowości Jeleniec;
- Kościółek drewniany z 1756 roku oraz dzwonnice murowaną ok. 1836 roku w Staninie.¹

3. Gospodarka Gminy

3.1 Przedsiębiorczość

W 2019 roku na terenie Gminy Stanin było zarejestrowanych 723 podmioty gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 18 należało do sektora publicznego, a 701 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 41,08% działa w ramach przemysłu i budownictwa, 4,29% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a 54,63% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Stanin (rok 2019). Podział według rodzajów działalności PKD 2007.
Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

¹ <https://stanin.pl/turystyka/>

W ramach sektora publicznego spośród 18 podmiotów 15 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny, to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (621 jedn.), oraz spółki handlowe (20 jedn.), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (1 jedn.), spółdzielnie (1 jedn.) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (24 jedn.). Na przestrzeni lat 2017-2019 przybyło w Gminie 58 podmiotów gospodarczych.

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Stanin przypada 743 firmy. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 10,52 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można stwierdzić, iż na 10 tys. mieszkańców przypada 25 tego typu podmiotów. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2017	2018	2019
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	681	707	743
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	56	83	74
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	53	50	24
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	9,48	9,96	10,52
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	27	25	25
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	92	136	122
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	111,7	115,9	122,5

4. Ludność Gminy

4.1 Demografia

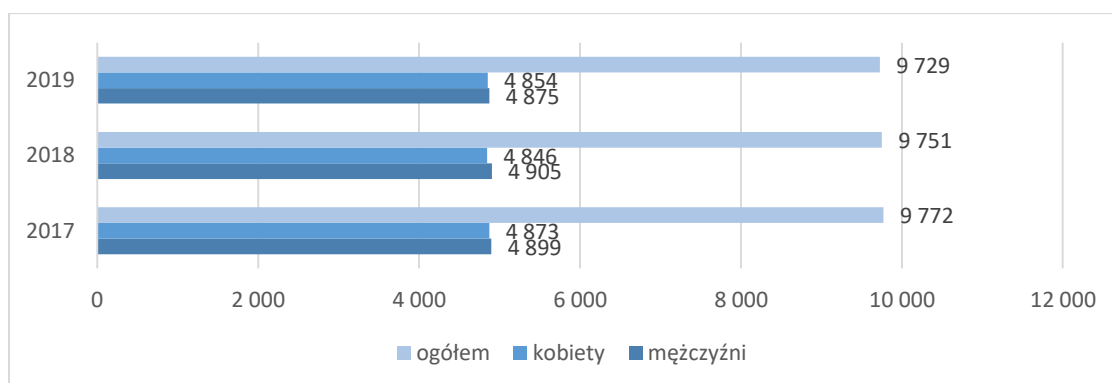
Na koniec 2019 r. Gminę Stanin zamieszkiwało 9729 mieszkańców. Na przestrzeni trzech ostatnich lat populacja zmniejszyła się, co jest zjawiskiem niekorzystnym dla rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy. Gęstość zaludnienia w Gminie w 2019 roku wynosiła 6 osób na 1 km².

Tabela 2. Stan ludności Gminy Stanin. Źródło: dane <https://bdl.stat.gov.pl>.

Rok	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
ogółem	9 772	9 751	9 729
Kobiety			
ogółem	4 873	4 846	4 854
wiek przedprodukcyjny	1 058	1 047	1 054
wiek produkcyjny	2 685	2 673	2 660
wiek poprodukcyjny	1 130	1 126	1 140
Mężczyźni			
ogółem	4 899	4 905	4 875
wiek przedprodukcyjny	1 073	1 082	1 071
wiek produkcyjny	3 266	3 272	3 242
wiek poprodukcyjny	560	551	562

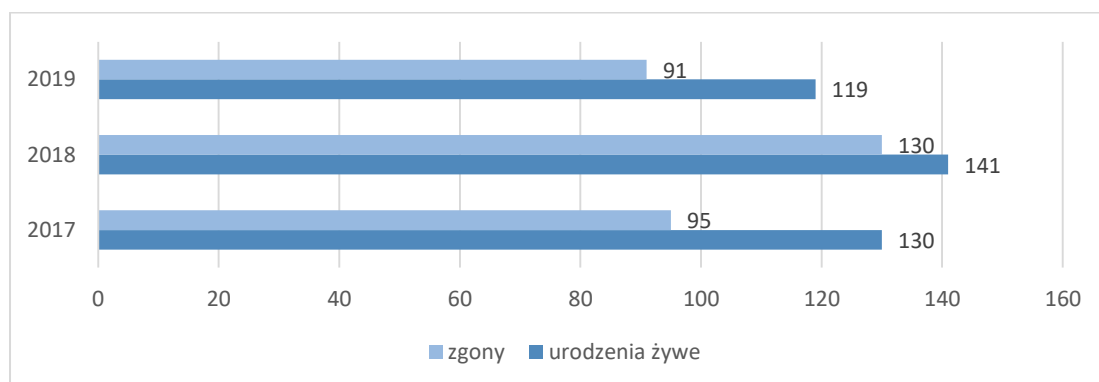
Wśród ogólnej liczby mieszkańców liczba kobiet jest zbliżona do liczby mężczyzn. W 2019 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 100. Wśród populacji w starszym wieku większość stanowią kobiety. Przyczyną tego stanu rzeczy jest wyższa dla kobiet niż dla mężczyzn średnia długość trwania życia, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla całego kraju.

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Stanin w latach 2017-2019 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane <https://bdl.stat.gov.pl>.

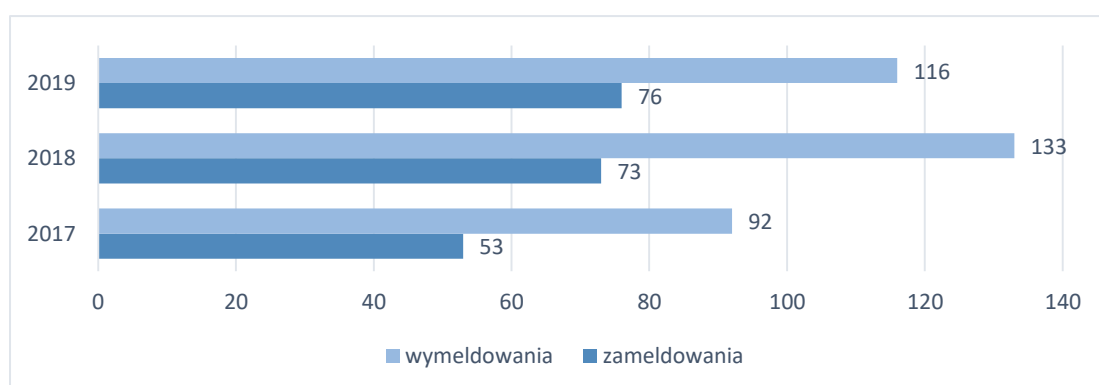
W latach 2017-2019 na terenie Gminy zanotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólny bilans lat 2017-2019 wyniósł + 74 osoby.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Stanin w latach 2017-2019. Źródło: dane <https://bdl.stat.gov.pl>.

W przypadku salda migracji wskaźniki są ujemne. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań. Saldo migracji dla lat 2017-2019 wynosi – 139 osób.

Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Stanin w latach 2017-2019. Źródło: dane <https://bdl.stat.gov.pl>.

W 2019 roku wśród mieszkańców Gminy Stanin ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (60,7%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 21,8%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 17,5% ludności. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 64,8. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 22,2.

Niepokój na przyszłość może budzić fakt, iż 60,7% mieszkańców, to osoby w wieku produkcyjnym. Należą do nich zarówno mieszkający tu od urodzenia, jak i osoby, które wybrały Gminę na miejsce zamieszkania. Obecnie jest to korzystne dla rozwoju gospodarczego Gminy, ale przy utrzymującym się spadku liczby mieszkańców za kilka czy kilkanaście lat, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie ogromnym obciążeniem dla osób w wieku aktywności zawodowej.

4.2 Poziom życia

W 2018 r. dochody Gminy Stanin w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 5196 zł, przy wydatkach w wysokości 5078 zł. W 2018 roku w powiecie dochody gmin na 1 mieszkańca wynosiły 4637, przy średniej krajowej wynoszącej 4702 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej w gminie Stanin wyniosły 1587,0 tys. zł i stanowiły 3,2% całości wydatków gminnego budżetu. W 2018 roku w Powiecie Łukowskim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 8,9% wydatków budżetu, w województwie 5,8%.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w Gminie Stanin wynosi 96 m². W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 0,6% ogółu wydatków budżetowych przy 0,2% dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Stanin. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

	Jednostka miary	2017	2018	2019
Zasoby mieszkaniowe				
<i>mieszkania</i>	mieszk.	2 659	2 674	2 693
<i>izby</i>	izba	10 608	10 693	10 798
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	253 642	255 811	258 520
Budynki mieszkalne w Gminie				
Ogółem	bud.	2 500	2 515	2 612
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
<i>wodociąg</i>	mieszk.	2 240	2 255	2 274
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	1 809	1 824	1 843
<i>łazienka</i>	mieszk.	1 706	1 721	1 740
<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	1 352	1 367	1 386
Mieszkania wyposażone w instalacje - w %				
<i>wodociąg</i>	%	84,2	84,3	84,4
<i>łazienka</i>	%	64,2	64,4	64,6

<i>centralne ogrzewanie</i>	%	50,8	51,1	51,5
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	95,4	95,7	96,0
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	26,0	26,2	26,6
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	272,1	274,2	276,8

5. Infrastruktura społeczna Gminy Stanin

5.1 Oświata

Na terenie Gminy Stanin funkcjonuje siedem szkół prowadzonych przez Gminę Stanin:

- Zespół Szkół w Staninie
- Zespół Szkół w Tuchowiczu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Sarnowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zagoździu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zastawiu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Jeleńcu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Jonniku

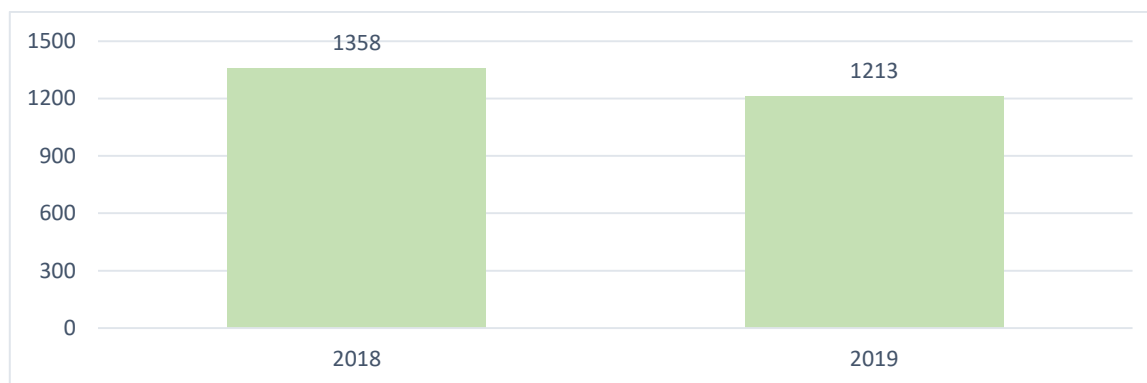
We wszystkich szkołach funkcjonują świetlice szkolne i zatrudnieni są specjaliści realizujący zadania w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej m.in. logopedzi, psychologzy, pedagodzy. Do szkół jest zorganizowany dowóz oraz opieka w trakcie dowożenia dzieci. Od 2017 roku funkcjonuje gminny żłobek z liczbą miejsc dla 60 dzieci.

Do szkół dla których organem prowadzącym jest gmina Stanin w 2018 roku uczęszczało 1031 uczniów (szkoła podstawowa i klasy gimnazjalne) i 327 przedszkolaków. Nakłady na edukację statystycznego ucznia/przedszkolaka w roku 2018 wynosiły 13 080,33 zł rocznie, w tym nakłady wyasygnowane przez gminę Stanin kształtują się na poziomie 4 373,25 zł.

W 2019 roku do szkół uczęszczało 1213 uczniów, w tym do szkół podstawowych 867 uczniów, natomiast w oddziałach klas „0” uczyło się 165 dzieci, do przedszkoli uczęszczało 181 dzieci. Nakłady na edukację statystycznego ucznia/przedszkolaka w roku 2019 wynosiły 15 276,31 zł rocznie, w tym nakłady wyasygnowane przez Gminę Stanin kształtują się na poziomie 5 699,96 zł. Likwidacja klas gimnazjalnych przełożyła się na zmniejszenie liczby uczniów w czterech z siedmiu szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Stanin,

w konsekwencji czego wzrosły koszty kształcenia. Wydatki na oświatę i wychowanie stanowiły w 2018 r. 35,9% całości wydatków budżetu gminy. W powiecie łukowskim było to 31,4% wydatków budżetu powiatu, a w województwie lubelskim 4,8% budżetu województwa.

Wykres 9. Liczba uczniów/przedszkolaków w szkołach prowadzonych przez Gminę Stanin. Źródło: Raport o stanie Gminy Stanin 2018 i 2019 rok.

Od kilku lat sukcesywnie zmniejsza się liczba dzieci uczęszczających do szkół, natomiast liczba zatrudnionych nauczycieli i pracowników obsługi ulega zwiększeniu.²

5.2 Kultura

Wydatki na kulturę i ochrona dziedzictwa narodowego stanowiły 2% wydatków budżetu gminy, w powiecie było to 0,7% wydatków budżetu powiatu, a w województwie 6,9% wydatków budżetu województwa.

Biblioteka Publiczna w Staninie

Gminna Biblioteka Publiczna w Staninie posiada osobowość prawną, jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Gminę Stanin. Gminna Biblioteka Publiczna w Staninie nie posiada filii. W 2007 roku uruchomiono osiem punktów bibliotecznych zlokalizowanych w bibliotekach szkolnych w miejscowościach: Jonnik, Jeleniec, Wnętrzne, Zagoździe, Zastawie, Sarnów, Tuchowicz oraz w Niepublicznym Przedszkolu „Bajka” w Kopinie. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, oświatowych i kulturalnych społeczności gminnej, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury, dba o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej na terenie Gminy Stanin. Do podstawowych zadań Biblioteki należy:

² Raport o stanie Gminy Stanin 2019 rok str. 61

- gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, w tym materiałów dotyczących własnego regionu,
- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wymiany międzybibliotecznej oraz prowadzenie punktów bibliotecznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej oraz popularyzacja książki i czytelnictwa,
- organizowanie form pracy z czytelnikiem, służących popularyzowaniu sztuki, nauki oraz upowszechnianiu i dorobku kulturalnego Gminy,
- planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia kulturalno-sportowego czytelników w oparciu o możliwości obiektowe i sprzętowe biblioteki,
- angażowanie wszystkich czytelników do różnorodnych form aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych,
- uczestnictwo w imprezach kulturalno-sportowych organizowanych na obszarze działania biblioteki,
- organizowanie kursów, szkoleń dla czytelników,
- współdziałanie w zakresie rozwoju form aktywnego wypoczynku z właściwymi instytucjami i organizacjami,
- kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań kulturalno-sportowych biblioteki.

Ponadto Biblioteka prowadzi szeroko rozwiniętą działalność kulturalno – oświatową i promocyjną. Organizowane są wystawy malarstwa, rękodzielnictwa, wystawy tematyczne, spotkania autorskie, konkursy dla dzieci i młodzieży. W bibliotece działa wypożyczalnia komputerowa oraz katalog on-line. Zainstalowano program biblioteczny MAK służący do obsługi księgozbioru. Uruchomiono akcję „Książka na telefon”, która skierowana jest do osób starszych, niepełnosprawnych oraz chorych. Prowadzona była również akcja „Oddaj książkę bibliotece”, w ramach której pozyskano 10813 woluminów. W 2019 roku ze środków własnych zakupiono do biblioteki 824 książki na łączną wartość 9138,43 zł, ponadto ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono 255 książek. Księgozbiór biblioteki liczy 24969 woluminów. Na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 920 czytelników, którzy skorzystali z usług biblioteki.

5.3 Służba zdrowia

Na terenie Gminy Stanin funkcjonuje 1 przychodnia. Liczba osób przypadająca na jedną przychodnię 9751. W 2018 roku liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na 1 mieszkańca – 3. W powiecie działa 40 przychodni. Liczba osób przypadająca na jedną przychodnię – 2686. Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych na 1 mieszkańca – 3,9.³

5.4 Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Staninie jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji;
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz doprowadzenia do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone samorządowi gminnemu i zadania własne w trybie określonym przepisami ogólnie obowiązującymi. Realizując zadania pomocy społecznej GOPS współpracuje z różnymi instytucjami w celu pomocy podopiecznym, m.in. z: Urzędem Gminy, policją, szpitalami, GKRPA, szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem, kuratorami sądowymi, PCPR, Powiatowym Urzędem Pracy, ZUS, KRUS, US, zakładami karnymi, ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kościołem, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia, prokuraturą.

W roku 2019 w kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 10 osób w tym, kierownik, główny księgowy, specjaliści pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej - łącznie 5 osób, sekretarka, asystent rodziny oraz sprzątaczką (zatrudniona na pół etatu). W

³ <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/>

ramach umowy zlecenia usługi świadczyły opiekunki środowiskowe 5 osób, specjaliści realizujący specjalistyczne usługi opiekuńcze: pedagog specjalny, fizjoterapeuci, logopedzi, pielęgniarka, oraz informatyk i prawnik.

Dodatkowo w ramach projektu „Niesamodzieln i niepełnosprawni mają wsparcie w gminie Stanin” 4 osoby świadczyły usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla 30 świadczeniobiorców oraz zatrudniony został kierownik klubu seniora do obsługi 60 uczestników klubu seniora.

Obsługą osób i rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz świadczeń wychowawczych zajmują się cztery osoby zatrudnione na stanowisku samodzielnego referenta.

Dane porównawcze liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w województwie lubelskim, powiecie łukowskim i Gminie Stanin przedstawione są w tabeli poniżej.

Tabela 4. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności. Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

	2017	2018	2019
	<i>liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności</i>		
województwo lubelskie	658	592	536
powiat łukowski	491	448	398
gmina Stanin	693	563	458

W 2019 roku pomocą GOPS objęto 288 rodzin, a w nich 787 osób, o stanowi 7,97% ogólnej liczby mieszkańców gminy Stanin. Świadczenia pieniężne przyznano ogółem 109 rodzinom. Dodatkowo w ramach dwóch projektów dofinansowanych ze środków EFS z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 Działanie 11.2 z różnego rodzaju wsparcia w 2019 roku skorzystały łącznie 202 osoby.

Tabela 5. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Rok	2017	2018	2019
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	685	618	645
Osoby, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	384	297	248
W tym:			

Osoby długotrwale korzystające	354	166	131
Wiek 0-17	205	156	123
Wiek produkcyjny	157	117	98
Wiek poprodukcyjny	22	25	27
Liczba rodzin	211	175	151
Liczba osób w rodzinach	675	548	443

W latach 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia sukcesywnie zmniejszała się. Odnotowano znaczący 63% spadek liczby osób, długotrwale korzystających z pomocy. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w 2018 roku w województwie lubelskim wynosił – 5,9%, w powiecie łukowskim – 4,5%, w gminie Stanin – 6,25%.

Tabela 6. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
<i>osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne</i>			
Liczba osób ogółem	160	127	110
Liczba rodzin	153	125	109
<i>osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne</i>			
Liczba osób ogółem	228	175	142
Liczba rodzin	121	90	76
<i>osoby i rodziny, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy</i>			
Liczba osób ogółem	298	312	234
Liczba rodzin	211	175	151
Liczba osób w rodzinach	675	548	443

W latach 2017-2019 liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej zmniejszyła się.

Jedną z form pomocy oferowaną przez GOPS jest praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Jest ona ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny i świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na uzyskiwany dochód. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, w którym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni pomagają również osobom i rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, m.in.: rent, emerytur, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, uzyskania alimentów. Uczestniczą w rozwiązywaniu problemów środowisk zagrożonych uzależnieniami, środowisk będących w konflikcie z prawem, bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin dotkniętych innymi problemami, środowisk z przemocą.

Tabela 7. Liczba rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	80	74	211
Liczba kontraktów socjalnych (ogółem)	20	31	61
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym (ogółem)	60	64	139
Liczba projektów socjalnych	0	0	0

Dane zawarte w tabeli pokazują liczbę rodzin objętych pracą socjalną w latach 2017-2019. GOPS realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.). W ramach wypłaconych świadczeń wypłacono: zasiłek rodziny wraz z dodatkami, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie rodzicielskie, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz opłacano składki emerytalno - rentowe od świadczeń rodzinnych.

Tabela 8. Świadczenia rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Zasiłki rodzinne liczba rodzin/liczba świadczeń	903/18537	817/26803	-/24499
Zasiłki pielęgnacyjne liczba osób/liczba świadczeń	212/2350	187/2273	-/2234
Świadczenia pielęgnacyjne liczba osób/liczba świadczeń	42/460	34/430	-/433
Specjalny zasiłek opiekuńczy liczba osób/liczba świadczeń	17/120	14/107	-/129
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka liczba osób	107	136	100
Świadczenia rodzicielskie liczba osób/liczba świadczeń	74/487	43/535	66/439
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami - ogółem	3 256 220,01	3 094 475,96	2 658 446,51
Wydatki łącznie na świadczenia rodzinne w zł	5 162 452,11	5 102 877,66	4 713 738,95

W zakresie realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) wypłacane są świadczenia wychowawcze 500+. Na przestrzeni lat 2018-2019 liczba rodzin otrzymujących świadczenie wzrosła o 12%, związane jest to ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

Tabela 9. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	1098	1051	1178
Liczba dzieci	1919	1660	2251
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	10 469 294,10	9 856 157,40	10 781 646,45

Ośrodek realizuje również zadania z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348). Na dzień 31 grudnia 2019 roku od początku realizacji ustawy, czyli od 2016 roku, wydano 1350 tradycyjnych oraz 657 elektronicznych Kart Dużej Rodziny dla uprawnionych mieszkańców Gminy Stanin.

GOPS w Staninie wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 poz. 808). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W ostatnich trzech latach liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego była zmienna.

Tabela 10. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba rodzin	39	30	33
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	237 867,74	231 073,25	229 436,67
Liczba osób	65	48	55

Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2017-2019 przebiegała w dwóch formach: bezpłatne posiłki oraz zasiłki celowe dla rodzin na zakup żywności. Na przestrzeni lat malała liczba osób objętych tą formą pomocy.

Tabela 11. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programów wieloletnich „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
<i>Zasilek celowy</i>			
Liczba osób	81	69	56
Kwota świadczeń w złotych	51 450	46 700	37 250
<i>Posilek</i>			
Liczba osób	206	161	124
Kwota świadczeń w złotych	69 171	49 814	45 254

W 2019 roku wypłacono dwa świadczenia w ramach programu wsparcia dla rodzin na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Tabela 12. Świadczenia przyznane w ramach programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	1	-	2
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	4000	-	8000

GOPS realizuje również ustawowo odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców z terenu Gminy Stanin. W 2017 roku pomocą w formie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej objęto 11 osób, w 2018 r. 11 osób, w 2019 r. 11 osób.

GOPS od 1 lipca 2018 r. realizuje zadania zlecone ze środków budżetu państwa w zakresie świadczenia „Dobry start” 300 + Celem świadczenia jest wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. W roku 2018 wypłacono 1423 świadczenia, w 2019 roku wypłacono 1384 świadczenia.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania:

- osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione,
- osobom, które wymagają pomocy, a rodzina z różnych przyczyn nie może takiej pomocy zapewnić.

W 2017 roku z usług opiekuńczych korzystało 16 osób. W 2018 roku z usług korzystało 10 osób. W 2019 roku z usług opiekuńczych korzystało 14 osób.

W 2018 r. dodatkowo w ramach projektu „Niesamodzieln i niepełnosprawni mają wsparcie w gminie Stanin” rozszerzone zostały usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla 30 nowych osób. Ponadto objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 15 osób. Dla

10 osób niepełnosprawnych przewidziano wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej mające na celu ułatwienie im wykonywania codziennych czynności życiowych. W 2019 roku w ramach ww. projektu rozszerzono usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla 32 nowych osób, oraz objęto specjalistycznymi usługami opiekuńczymi kolejne 15 osób. Dla 10 osób niepełnosprawnych przewidziano wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej.

GOPS w Staninie w latach 2017-2019 realizował następujące projekty:

1. Projekt „Zintegrowany system wsparcia rodziny w powiecie łukowskim”.

Projekt realizowany był w okresie od 01.11.2017r. do 31.10.2018 r. Główny cel projektu to wzrost dostępności do wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej. W ramach projektu zaplanowano rozwój kompleksowych usług wspierających rodziny z różnorodnymi problemami z powiatu łukowskiego w formie: specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, działań profilaktycznych wspierających rodzinę w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracy socjalnej. W ramach projektu z bezpłatnego specjalistycznego wsparcia w gminie skorzystało 77 rodzin.

2. Projekt „Niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi mają wsparcie w gminie Stanin”

Projekt był realizowany w okresie od 01.09.2018r. do 30.11.2020r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Projekt skierowany do osób niesamodzielnymi z powodu wieku lub niepełnosprawności z Gminy Stanin, mający na celu wzrost dostępności do wysokiej jakości usług społecznych poprzez rozwinięcie systemu usług opiekuńczych dla 30 osób, specjalistycznych usług opiekuńczych dla 15 osób, utworzenia Klubu Seniora dla 60 osób oraz wsparcie 30 opiekunów osób niepełnosprawnych w ramach działania Centrum Opiekunów Faktycznych (pomoc psychologiczna, szkolenia, wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego).

Klub Seniora „Nadzieja” swoją działalność rozpoczął 28.12.2018 roku spotkaniem integracyjnym uczestników. W styczniu 2019 roku rozpoczęto warsztaty, które odbywają się trzy razy w tygodniu. Uczestnicy podzieleni są na dwie grupy w zależności od miejsca zamieszkania i są dowożeni na zajęcia autobusem. W ramach warsztatów realizowane są zajęcia: muzyczne, kulturalno-taneczne, komputerowe, rękodzielnicze, gimnastyka oraz poradnictwo lekarzy „Zdrowy Senior”. Uczestnicy mogą skorzystać z porad dyżurującego pracownika socjalnego w zakresie przysługujących im uprawnień, świadczeń, pomocy w wypełnianiu druków czy wniosków. Oprócz zajęć warsztatowych odbywają się seanse

filmowe, spotkania z dzielnicowymi oraz prowadzona jest biblioteczka dla seniorów. W trakcie działalności Klubu zorganizowano uroczystość z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora (ok. 80 uczestników), ognisko integracyjne w Żdżarach mające na celu promocję aktywnego spędzania czasu wolnego (ok. 50 osób), wyjazd do teatru w Lublinie (30 uczestników) oraz dwukrotny seans filmowy w kinie w Łukowie (33 i 32 osoby). Przy Klubie Seniora prowadzona jest bezpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych i mieszkańców gminy Stanin. Największym zainteresowaniem wśród wypożyczających cieszą się łóżka rehabilitacyjne oraz wózki inwalidzkie.

3. Projekt „Międzygminne specjalistyczne wsparcie rodziny”

Realizowany w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich oraz Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w Krzywdzie, Adamowie, Serokomli, Trzebieszowie, Wojcieszkowie oraz w Woli Mysłowskiej. Projekt dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Projekt jest realizowany w okresie od 01.01.2019r. do 31.03.2021r. Głównym celem projektu jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla 420 osób poprzez rozwinięcie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego na terenie ww. gmin powiatu łukowskiego do końca grudnia 2020 roku. Projekt zakłada rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym poprzez specjalistyczne poradnictwo rodzinne dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, działania profilaktyczne wspierające rodzinę w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz poprzez pracę socjalną. Rodzaje specjalistycznego poradnictwa: psychologiczne, prawne, psychologiczne dziecięce, pomoc psychiatry środowiskowego, terapia rodzinna, poradnictwo w zakresie problemów uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu oraz w zakresie przemocy domowej, mediacje rodzinne. W ramach działań projektowych z bezpłatnego specjalistycznego wsparcia w gminie Stanin skorzystało 75 rodzin, w tym 92 osoby.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z przepisami wyżej wymienionych ustaw samorząd

gminny zobowiązany jest do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Stanin. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i używania narkotyków, czego konsekwencją może być stosowanie przemocy w rodzinie. Celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol, narkotyki i używki w całej społeczności lokalnej, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Program określa priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Stanin, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz określa źródła finansowania tych zadań. Głównym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Stanin oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA w Staninie jest koordynatorem całości zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w jej skład wchodzi osoby przeszkolone w tym zakresie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Staninie inicjuje wszelkie działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Głównym celem Komisji jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia

odwykowego. Komisja co roku opiniuje wnioski o sprzedaż napojów alkoholowych oraz przeprowadza kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 13. Zadania realizowane przez GKRPA w latach 2017-2019. Źródło: Sprawozdania GKRPA w Staninie.

Rodzaj zadania	2017	2018	2019
Liczba odbytych posiedzeń GKRPA	14	13	20
Łączna liczba opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu z przepisami prawa miejscowego wydanych przez GKRPA	15	15	15
Liczba wniosków skierowanych do GKRPA w sprawie objęcia leczeniem odwykowym	11	17	16
Liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywacyjne w związku z nadużywaniem alkoholu	13	11	11
Liczba rozmów prowadzonych z najbliższymi członkami rodzin	13	12	20
Liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia	5	4	8

Pozostałe działania GKRPA ukierunkowane były na prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej dla dzieci, młodzieży, nauczycieli, rodziców, promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu i narkotyków oraz promowanie trzeźwego i bezpiecznego spędzania czasu. Podejmowane działania to m.in.: realizacja wśród dzieci i młodzieży profesjonalnych programów profilaktycznych tj. „Spójrz inaczej”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Program domowych detektywów”, szkolenia i warsztaty profilaktyczne w szkołach na terenie gminy, organizacja i dofinansowanie koncertów, konkursów, wycieczek profilaktycznych, imprez integracyjnych, festynów oraz organizacja lokalnych imprez promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół powołuje W Gminy Stanin w drodze zarządzenia. Obecnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Staninie został powołany Zarządzeniem Nr 14/2019 Wójta Gminy Stanin z dnia 4 września 2019 roku w sprawie powołania i składu Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Wójtem Gminy Stanin, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w jego skład. Zadania Zespołu to:

- systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy poprzez rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, i możliwościach udzielania pomocy;
- integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu;
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stanin;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc;
- rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się średnio raz na kwartał w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Staninie. Do rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupę Roboczą, której prace prowadzone są w zależności od zgłoszonych potrzeb wynikających z zaistniałych problemów. Do zadań grup roboczych należy: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych. Skład specjalistów wchodzących w skład grupy roboczej zmienia się w zależności od specyfiki problemów rodzinnych.

W 2018 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Pracowało 41 grup roboczych, które odbyły 128 spotkań. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 56 zgłoszeń w ramach procedury „Niebieskiej Karty” wszczętych w 39 rodzinach. Podczas spotkań członkowie grup roboczych przeprowadzali rozmowy informacyjno-wspierające z osobami doświadczającymi przemocy. Udzielano wskazówek, gdzie osoby mogą uzyskać specjalistyczne wsparcie tj. skorzystać z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa medycznego, rodzinnego i socjalnego. Z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie zostały przeprowadzone rozmowy interwencyjne w siedzibie UG w Staninie, jak również w niektórych przypadkach w miejscu zamieszkania tych osób. W 4 rodzinach, w których prowadzona była procedura NK wysłano zawiadomienia do Sądu Rodzinnego w Łukowie III Wydział Nieletnich, o wgląd w sytuację rodziny. W przypadku 2 rodzin wysłano zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 209 kk do Prokuratury

Rejonowej w Łukowie. Ponadto wystosowano 3 wnioski dotyczące osób nadużywających alkoholu do GKRPA w Staninie. W 2018 roku zakończono 44 procedury Niebieskiej Karty w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 2019 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołanych zostało 33 grup roboczych, które łącznie odbyły 107 spotkań. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 48 zgłoszeń w ramach procedury „Niebieskiej Karty” wszczętych w 32 rodzinach. 7 grup roboczych powołanych w 2018 roku kontynuowało działania. Spośród 48 formularzy Niebieskiej Karty A, 43 NK założyli policjanci Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim, 2 NK karty założyli pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Staninie, 2 NK przedstawiciel ochrony zdrowia NZOZ w Staninie oraz 1 NK założył członek GKRPA w Staninie. W 7 rodzinach, w których prowadzona była procedura NK wysłano zawiadomienia do Sądu Rodzinnego w Łukowie III Wydział Nieletnich, o wgląd w sytuację rodziny. Zakończono 31 procedur Niebieskich Kart, w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a także 1 NK w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań.

W 2017 roku na terenie gminy działał Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin oraz z problemem przemocy. Z porad specjalisty skorzystało 9 osób, w tym 5 w ramach przemocy w rodzinie.

5.5 Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Na terenie Gminy Stanin służbę pełnią funkcjonariusze Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim.

*Tabela 14. Zagrożenie przestępczością w 2019 r. na terenie działania Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim.
Źródło: Komisariat Policji w Stoczku Łukowskim.*

Kategoria	Gmina Stanin	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Wola Mysłowska
Ogółem przestępstw	66	40	65	39
Bójka, pobicie	1	0	0	0

Kradzież	7	2	1	1
Kradzież samochodu	0	0	0	0
Kradzież z włamaniem	1	1	0	1
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	0	0	1	0
Uszkodzenie mienia	1	0	1	1
Uszczerbek na zdrowiu	0	0	1	0
Zabójstwo	0	0	0	0
Zgwałcenie	0	0	1	3
Narkotyki	5	4	2	4
Gospodarcze	7	5	6	0
Korupcyjne	0	0	0	9
Nietrzeźwi kierujący	14	11	20	9
Znęcanie się nad rodziną	3	1	4	3
Pozostałe	27	16	28	17

Biorąc pod uwagę kategorie przestępstw w Gminie Stanin, na pierwszy plan wysuwają się przestępstwa: kradzieży, gospodarcze oraz nietrzeźwi kierujący pojazdem mechanicznym.

W 2019 roku w gminie Stanin zaistniało 5 wypadków drogowych, w których 5 osób zostało rannych. W tabeli prezentowane są zdarzenia drogowe na terenie działania KP w Stoczku Łukowskim.

*Tabela 15. Zdarzenia drogowe w 2019 roku na terenie działania Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim.
Źródło: Komisariat Policji w Stoczku Łukowskim.*

Kategoria	Gmina Stanin	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Wola Mysłowska
Wypadki	5	3	6	3
Zabici	0	0	1	1
Ranni	5	3	5	4
Kolizje	51	43	68	33

Podobnie jak w latach poprzednich w 2019 policjanci podejmowali szereg działań profilaktycznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców współpracując w tym celu z organizacjami działającymi na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny.

Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie Gminy Stanin funkcjonuje trzynaście Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- OSP Celiny Włociańskie
- OSP Gózd
- OSP Jeleniec
- OSP Jonnik
- OSP Kopina
- OSP Sarnów
- OSP Stanin
- OSP Tuchowicz
- OSP Wnętrzne
- OSP Zastawie
- OSP Józefów
- OSP Kierzków
- OSP Kosuty

5.6 Rekreacja i sport

Kluby sportowe działające na terenie Gminy Stanin:

- Klub Sportowy „BAD BOYS” Zastawie
- Klub Sportowy „Kujawiak” Stanin
- Klub Sportowy „START” Gózd

Uczniowskie Kluby Sportowe działające na terenie Gminy Stanin:

- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy BIZON Jeleniec
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w Zagoździu
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy w Staninie
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kujawiak” w Staninie

Na terenie gminy Stanin organizowane są imprezy sportowe o charakterze lokalnym, spośród których należy wymienić: Gminne Biegi Przełajowe Dziewcząt i Chłopców, Gminny Turniej Mini Piłki Nożnej Dziewcząt i Chłopców, Igrzyska Tenisa Stołowego Chłopców.

Co roku Gmina Stanin wspiera finansowo działalność klubów i organizacji sportowych, poprzez zlecanie w trybie konkursowym zadań publicznych w dziedzinie upowszechniania

kultury fizycznej i sportu. Środki budżetowe przeznaczone na realizację zadań publicznych w otwartym konkursie ofert w 2018 i w 2019 roku wyniosły po 100 000,00 zł.

Otrzymane dotacje kluby sportowe przeznaczały m.in. na: wynajem obiektów sportowych, delegacje sędziowskie, transport na zawody, zabezpieczenie medyczne, ochrona zawodników, wynagrodzenia trenerów i instruktorów, zakup sprzętu sportowego, zakup strojów sportowych, zakup pucharów i statuetek, wyżywienie i napoje dla zawodników biorących udział w zawodach, rozgrywkach, turniejach, treningach, badania okresowe zawodników, utrzymanie i pielęgnacja obiektów sportowych. Ponadto z dotacji pokrywane są również koszty rozgrywek sportowych oraz wszelkiego rodzaju opłaty i licencje pozwalające zespołom uczestniczyć w rywalizacji.

Działalność klubów sportowych na terenie Gminy Stanin ma pozytywny wpływ na uprawianie sportu wśród młodzieży i dorosłych. Odbiorcami zadań staje się coraz większa liczba mieszkańców, zróżnicowana pod względem wieku i płci. W 2018 r. wydatki na kulturę fizyczną stanowiły 1,1% całości wydatków z budżetu gminy, w powiecie wydatki na kulturę fizyczną stanowiły 0,1% wydatków budżetu powiatu, a w województwie lubelskim 0,5% budżetu województwa.

5.7 Organizacje społeczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada gminy Stanin corocznie uchwała Program współpracy Gminy Stanin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy program określa kierunki, obszary, formy współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

Roczny Programu Współpracy Stanin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020 został przyjęty Uchwałą NR XIV/78/19 Rady Gminy Stanin z dnia 28 listopada 2019 r.

Celem głównym programu jest efektywne wykorzystanie istniejącej społecznej aktywności oraz pobudzenie nowych inicjatyw w zaspokojeniu zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Stanin.

Cele szczegółowe programu to:

1. Zapewnienie udziału organizacji pozarządowych i innych podmiotów w realizacji zadań publicznych,
2. Wykorzystywanie potencjału i możliwości tych organizacji,
3. Zapewnienie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców gminy,
4. Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację Gminnego Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi,
5. Umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
6. Budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
7. Prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
8. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Podstawowe formy współpracy Gminy Stanin z organizacjami pozarządowymi mają charakter pozafinansowy i finansowy. Współpraca o charakterze pozafinansowym dotyczy: wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków, konsultowania z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach działalności statutowej tych organizacji. Współpraca o charakterze finansowym może być prowadzona poprzez zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w formie: powierzenia wykonania zadań publicznych, wspierania wykonania tych zadań, przekazania środków finansowych organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Stanin:

- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych „PROMESA” w Kopinie
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich „NASZA PRZYSZŁOŚĆ” w Zastawiu
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Zrzeszenie Producentów Ziemniaka „Kartofelek” w Kosutach, Zrzeszenie Producentów Ziemniaka „Ziem-plon” w Kosutach
- Sekcja Emerytów i Rencistów Związku Nauczycielstwa Polskiego w Staninie
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych (dawniej ZBOWiD) w Staninie
- Światowy Związek Żołnierzy AK Koło w Staninie
- Zespół ludowy „Mroczko – Wianki”

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Stanin na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2017-2019 okazały się: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie oraz alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 16. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

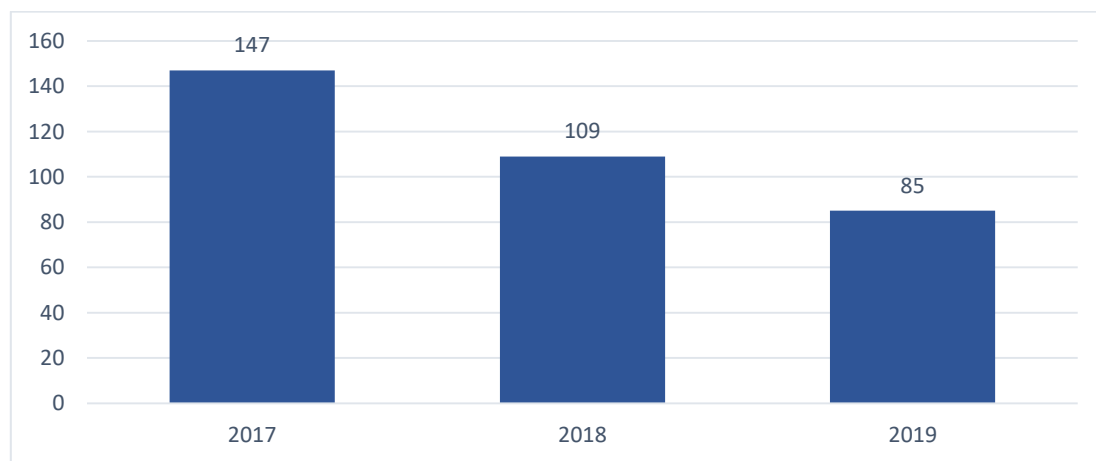
POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2017	2018	2019
Ubóstwo	147	109	85
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	53	42
W tym: Wielodzietność	34	34	26
Bezrobocie	65	50	37
Niepełnosprawność	81	75	68
Długotrwała lub ciężka choroba	101	102	90
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	27	30	25
Przemoc w rodzinie	1	0	1
Alkoholizm	36	28	25
Narkomania	0	0	0
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0
Zdarzenie losowe	3	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Ubóstwo

Najczęstszym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Stanin korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, zarówno biologicznych, jak i uczestnictwa w życiu społecznym, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Problem ubóstwa często wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin czy alkoholizm. W latach 2017-2019 najwięcej rodzin w Gminie Stanin uzyskało świadczenia z powodu ubóstwa. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem czyli procent osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej minimum egzystencji w województwie lubelskim w 2018 roku wynosił 7,8%, w kraju 5,4%.

Jak ilustruje poniższy wykres liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa sukcesywnie zmniejszała się. W roku 2019 liczba beneficjentów była mniejsza o 42% w stosunku do roku 2017.

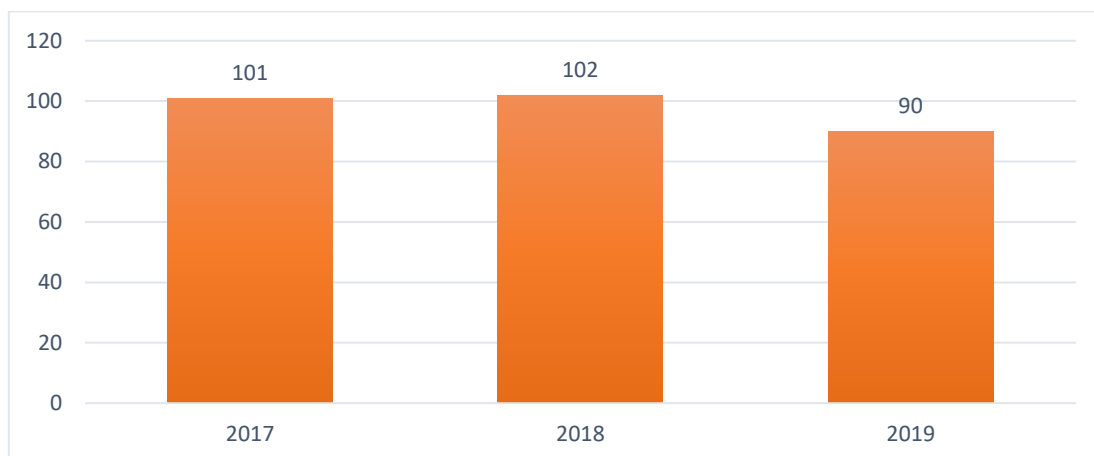
Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Długotrwała lub ciężka choroba

Drugim powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Stanin korzystających z pomocy społecznej są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. Jak ilustruje poniższy wykres, liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2019 zmniejszyła się o 12 % w stosunku do roku 2018.

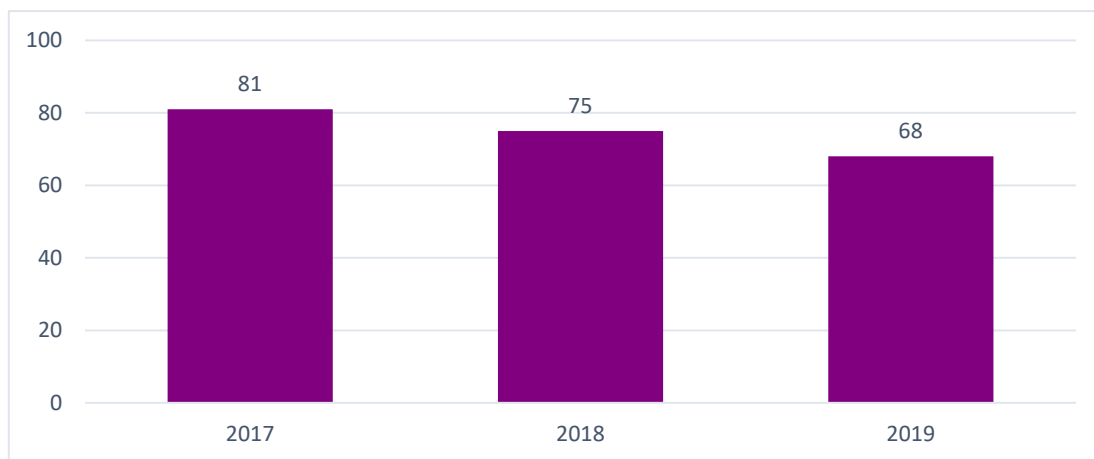
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Niepełnosprawność

Kolejnym powodem trudnej sytuacji życiowej beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Stanin, są problemy wynikające z niepełnosprawności. Liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019 stale zmniejszała się.

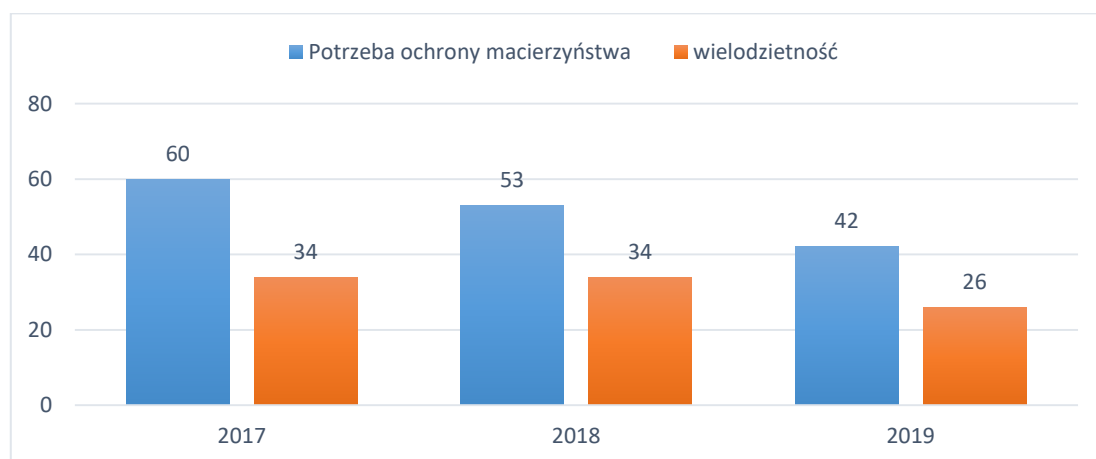
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019. Źródło: GOPS w Staninie.

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019 sukcesywnie zmniejszała się. W roku 2019 była o 30% mniejsza w stosunku do roku 2017.

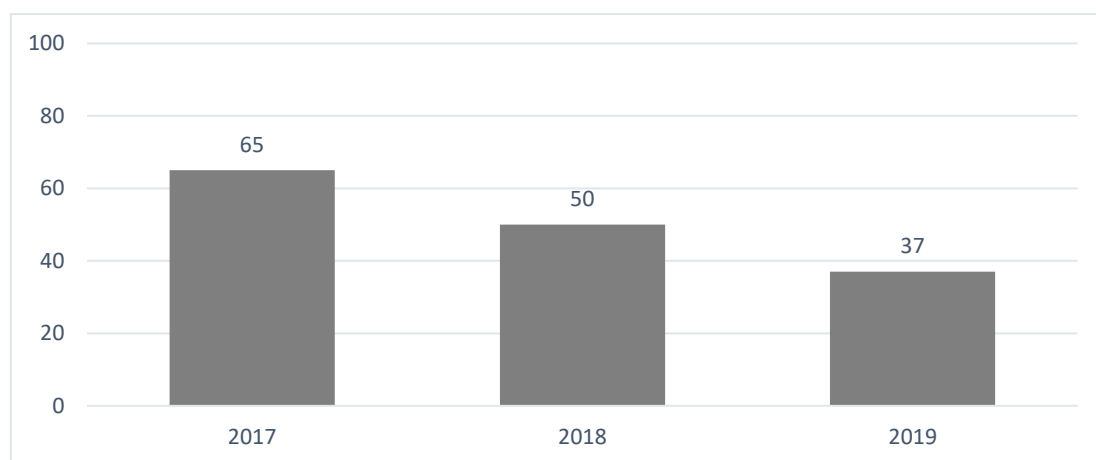
Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Bezrobocie

Kolejnym powodem pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej są problemy wynikające z bezrobocia. Należy zauważyć, że liczba świadczeniobiorców na przestrzeni trzech lat stale malała. W 2019 roku liczba beneficjentów była mniejsza o 43% w stosunku do roku 2017.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Stanin spadła o 25%. Jest to tendencja utrzymująca się w całym powiecie łukowskim.

Tabela 17. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Stanin w latach 2017-2019. Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rok	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych ogółem	196	180	147
Kobiety	118	98	91
Mężczyźni	78	82	56

W Gminie Stanin udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2019 roku 2,5%. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 roku wynosił 3,4% i był wyższy od wskaźnika określającego bezrobotnych mężczyzn, który wynosił 1,7%. W powiecie łukowskim wskaźniki są wyższe mianowicie, udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 3,1%. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 roku wynosił 3,9% i był wyższy od wskaźnika określającego bezrobotnych mężczyzn, który wynosił 2,3%.

Jak wskazują dane porównawcze, poziom bezrobocia w powiecie łukowskim jest niższy od średniej wojewódzkiej i średniej krajowej.

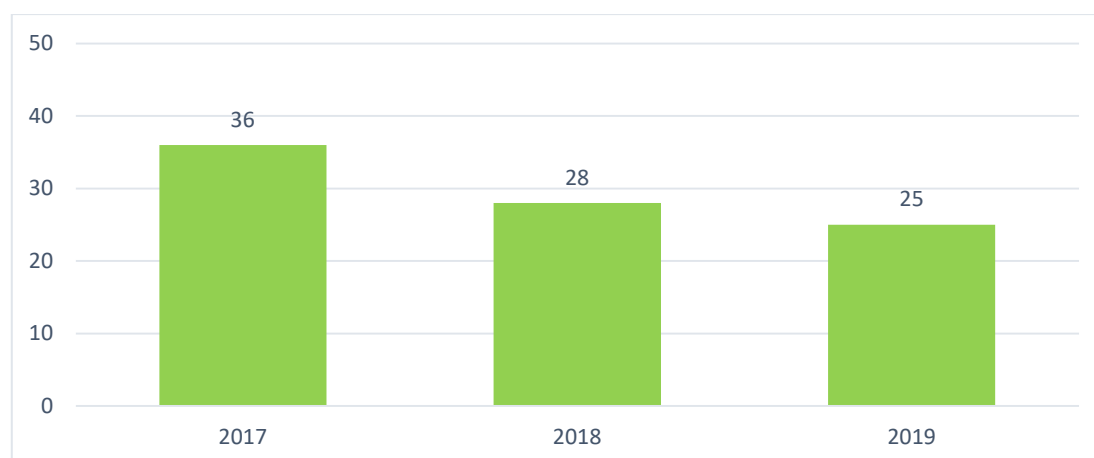
Tabela 18. Stopa bezrobocia w powiecie łukowskim, województwie lubelskim oraz kraju w latach 2017-2019. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	2017	2018	2019
powiat łukowski	5,0%	4,4%	4,2%
województwo lubelskie	8,8%	8,0%	7,5%
Polska	6,6%	5,8%	5,2%

Alkoholizm

Następnym powodem udzielania pomocy w Gminie Stanin są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie alkoholu wpływa zarówno na stan zdrowia osoby uzależnionej, ale także powoduje występowanie przestępczości i przemocy. W latach 2017-2019 liczba rodzin otrzymujących wsparcie z powodu alkoholizmu zmniejszyła się o 31%.

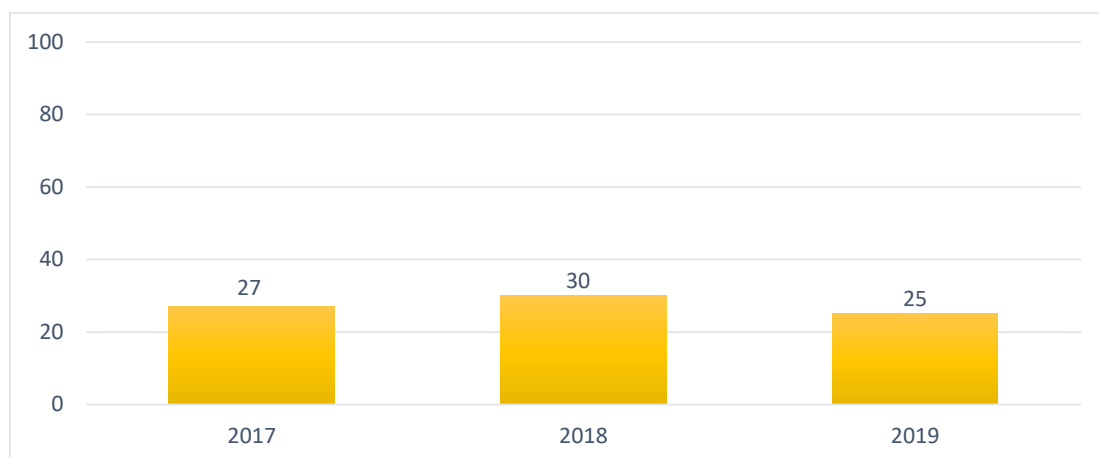
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Stanin korzystających z pomocy społecznej są także problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2017-2019 była zmienna.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych GOPS zapewnia wsparcie asystenta rodziny. W roku 2017- 2019 GOPS zatrudniał jednego asystenta rodziny. Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821). Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. W roku 2017 z usług asystenta rodziny korzystało 18 rodzin, w 2018 pod opieką asystenta rodziny było 12 rodzin, w 2019 roku asystent monitorował sytuację 13 rodzin.

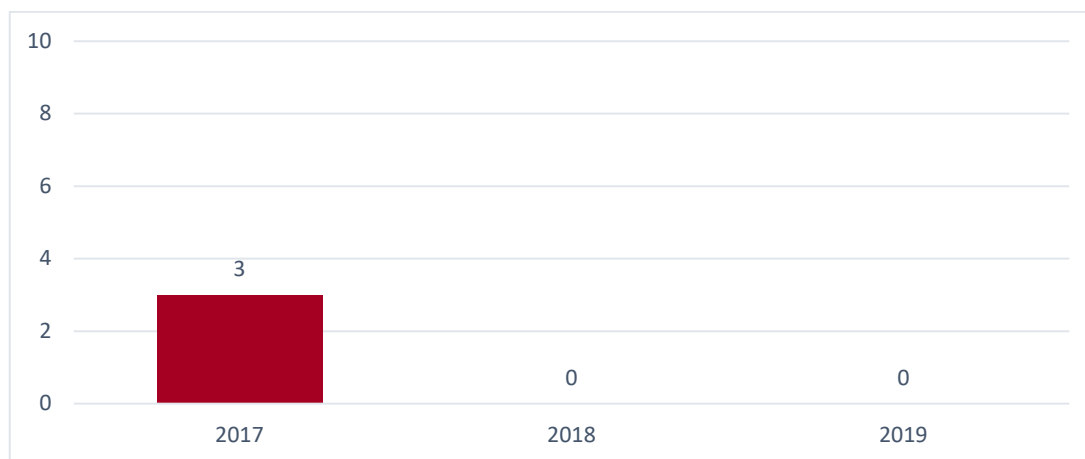
Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę zastępczą, którą organizuje powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Zdarzenie losowe

Zdarzeniem losowym jest splot nieoczekiwane występujących wydarzeń, które negatywnie wpływają na stan psychiczny lub fizyczny osoby. Zdarzeniem losowym jest także sytuacja, kiedy jedna osoba doznała pewnej szkody na skutek działań wykonanych przez drugą osobę. W związku ze stratami poniesionymi w wypadku zdarzenia losowego osoba lub rodzina poszkodowana może starać się o zasiłek celowy niezależnie od tego, czy korzysta ze

świadczeń z pomocy społecznej. W latach 2017-2019 kilka rodzin w Gminie Stanin uzyskało pomoc z tego tytułu.

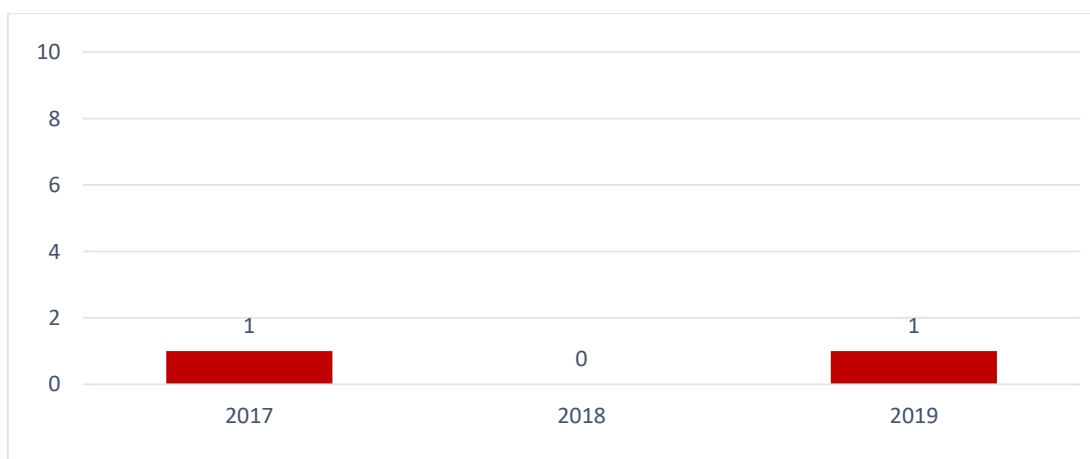
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu zdarzenia losowego w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Przemoc w rodzinie

Powodem udzielania pomocy rodzinom w Gminie Stanin są problemy rodzin, w których występuje przemoc domowa. W roku 2017 i 2019 jedna rodzina otrzymała pomoc z tego tytułu. W roku 2018 nie było takiej rodziny. Pracownicy socjalni GOPS systematycznie monitorowali sytuację w zagrożonych rodzinach. Wszystkie rodziny, w których występowało podejrzenie przemocy domowej zostały objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego.

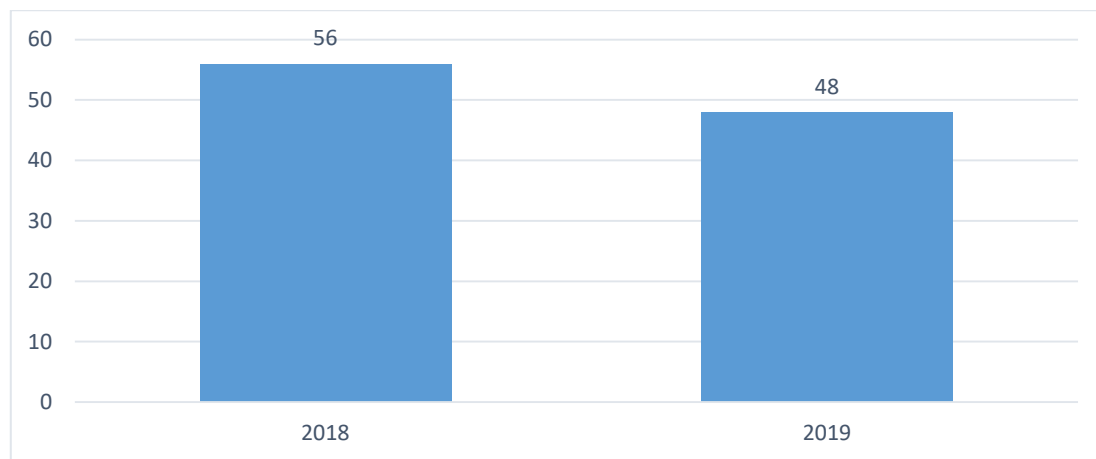
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez procedurę „Niebieska Karta”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura ma charakter interwencyjny, zostaje wszczęta w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia

przemocy w rodzinie poprzez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”. Podmiotami uprawnionymi do uruchomienia procedury są jednostki pomocy społecznej, GKRPA, policja, placówki oświaty i ochrony zdrowia. Poniższy wykres przedstawia liczbę zakładanych Niebieskich Kart wszczynających procedurę w latach 2018-2019.

Wykres 19. Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta wszczynających procedurę w latach 2018-2019.
Źródło: Dane GOPS w Staninie.

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło 79 osób (67 kobiet, 12 mężczyzn). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat – 5
- 17-25 lat – 8
- 26-59 lat – 62
- 60 i więcej – 4

Zawód:

- uczeń – 7
- rolnik – 11
- przedsiębiorca – 3
- pracownik umysłowy – 41
- pracownik fizyczny – 4
- emeryt/rencista – 4

- bezrobotny – 4
- inny – 5

Wykształcenie:

- podstawowe – 7
- zawodowe – 8
- średnie – 12
- policealne – 2
- wyższe – 50

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli oceniając skalę wymienionych problemów społecznych występujących w miejscu zamieszkania. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi: bardzo poważny, poważny, umiarkowany, znikomy, nie występuje.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	11	26	32	11	2
Ubóstwo	8	19	33	18	3
Alkoholizm	31	29	18	1	1
Narkomania	15	17	13	26	10
Problemy mieszkaniowe	5	20	20	26	10
Zanieczyszczenie środowiska	13	16	30	18	2
Przestępczość	6	13	23	32	5
Starzenie się społeczeństwa	19	22	32	5	1
Przemoc w rodzinie	12	20	27	18	3
Niepełnosprawność	12	21	23	23	2
Bezdomność	8	8	9	24	30

Najbardziej istotne problemy, jakie wskazali respondenci (odpowiadając „Bardzo poważny” lub „Poważny”) występujące w miejscu zamieszkania, to:

- Alkoholizm (75%);
- Starzenie się społeczeństwa (52%);
- Bezrobocie (45%).

Problemy, które według ankietowanych rzadko występują w Gminie Stanin (odpowiedź „Znikomy” lub „Nie występuje”), to:

- Bezdomność (68%);
- Przestępczość (47%);
- Problemy mieszkaniowe (44%);
- Narkomania (44%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na siedemnaście pytań:

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak akceptacji w środowisku (25 wskazań)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (18)
- c) Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) (39)
- d) Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych (46)
- e) Brak zorganizowanych form spędzania czasu (39)
- f) Ubóstwo i bieda (10)
- g) Bezrobocie (16)
- h) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (22)
- i) Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej (33)
- j) Inne: 0

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (18)
- b) Przemoc ze strony rodziców (6)
- c) Przemoc rówieśnicza (22)
- d) Zaniedbania wychowawcze (30)
- e) Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena) (2)
- f) Używanie alkoholu (25)
- g) Palenie papierosów (25)

- h) Zażywanie narkotyków, dopalaczy (22)
- i) Chuligaństwo i przestępczość (18)
- j) Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży (35)
- k) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (29)
- l) Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (28)
- m) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (40)
- n) Inne: Brak motywacji do rozwoju i nauki ze strony rodziców.

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Nieporadność życiowa (44)
- b) Ubóstwo (7)
- c) Bezrobocie (17)
- d) Alkoholizm (52)
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (28)
- f) Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno – prawnego (29)
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (39)
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (31)
- i) Inne: Poważne choroby i niepełnosprawność.

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Ubóstwo (15)
- b) Niski poziom umiejętności wychowawczych (55)
- c) Uzależnienia (48)
- d) Przemoc w rodzinie (20)
- e) Wielodzietność (15)
- f) Niepełnosprawność/długotrwała choroba (10)
- g) Niskie dochody (42)
- h) Niepełna rodzina (26)
- i) Inne: Próżniactwo.

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

- a) tak (12 wskazań) b) raczej tak (31) c) raczej nie (10) d) nie (10)
e) trudno powiedzieć (16)

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Izolacja społeczna (samotność) (43)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (11)
- c) Niepełnosprawność (20)
- d) Choroby (53)
- e) Niezdolność do samoobsługi (23)
- f) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (20)
- g) Ubóstwo i bieda (13)
- h) Brak akceptacji w środowisku (7)
- i) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (17)
- j) Utrudniony dostęp do placówek medycznych (28)
- k) Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych (18)
- l) Inne: Komunikacja przez Internet.

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Pomoc materialna (19)
- b) Wykonywanie ciężkich prac domowych (26)
- c) Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania (21)
- d) Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej (15)
- e) Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne (40)
- f) Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (24)
- g) Wykonywanie wszystkich prac domowych (6)
- h) Wsparcie emocjonalne (36)
- i) Programy zdrowotne (19)
- j) Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów) (25)
- k) Możliwość uczestnictwa w klubie seniora (18)
- l) Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych (12)

m) Inne: 0.

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Długie oczekiwania w kolejce (35)
- b) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt) (51)
- c) Krótkie godziny przyjęć (8)
- d) Mała liczba lekarzy specjalistów (59)
- e) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych (34)
- f) Inne: Brak opieki paliatywnej/hospicyjnej.

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

- a) bardzo dobrze (12) b) dobrze (42) c) ani dobrze, ani źle (20) d) źle (5)

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

- a) tak (46) b) nie (20) c) nie wiem (13)

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

- a) tak (33) b) nie (14) c) nie wiem (32)

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego (23)
- b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (48)
- c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (43)
- d) Brak żłobków (10)
- e) Brak stołówek szkolnych (13)
- f) Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych (46)
- g) Inne: Zagęszczenie uczniów w dużych szkołach co niesie ryzyko i jest niebezpieczne w czasie pandemii; Wszystko jest zapewnione; Za dużo szkół, bardzo mała liczba uczniów w klasach; Finansowanie małych szkół kosztem dużych - gdzie jest dużo dzieci.

SPORT I KULTURA

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak (32) b) nie (39) c) nie wiem (8)

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

- a) tak (37) b) nie (21) c) nie wiem (21)

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

- a) tak (27) b) nie (30) c) nie wiem (22)

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

- a) tak (12) b) nie (29) c) nie wiem (38)

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową (20)
- b) Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań (60)
- c) Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu (26)
- d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (37)
- e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (40)
- f) Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych (34)
- g) Inne: Brak w gminie placówki profesjonalnie zajmującej się kulturą; Buduje się świetlice które stoją puste zamiast dróg czy kanalizacji; Alkohol po imprezach sportowych.

PRZEMOC

19. Czy w naszej gminie występuje zjawisko przemocy domowej?

- a) tak (65) b) nie (14)

20. Które z zachowań zaliczyłby Pan/Pani, jako mające znamiona przemocy? *(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)*

- a) groźby (51)
- b) popychanie (30)
- c) bicie (57)
- d) stała krytyka (46)
- e) ograniczanie środków na życie (39)
- f) zabieranie pieniędzy (32)
- g) krzyki, przekleństwa (49)
- h) wyśmiewanie, poniżanie (49)
- i) „ciche dni” (miesiące) (12)

- j) zmuszanie do kontaktów seksualnych (36)
- k) odbieranie ulubionych rzeczy (19)
- l) kopanie (40)
- m) kradzież (24)
- n) plotkowanie (30)
- o) wypisywanie złych rzeczy w Internecie: na Facebooku, na innych portalach społecznościowych (33)
- p) zamieszczanie bez zgody zdjęć w Internecie (23)
- q) składanie seksualnych propozycji (19)
- r) Inne: Wszystkie wymienione noszą znamiona przemocy.

21. Czy był Pan/Pani ofiarą przemocy?

- a) tak (14)
- b) nie (65)

22. Czy zna Pan /Pani w naszej gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa?

- a) tak (45)
- b) nie (34)

23. Czy był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

- a) tak (29)
- b) nie (50)

23a. Jeżeli Tak: to gdzie? *(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)*

- a) w domu (10)
- b) w szkole (10)
- c) w środowisku zamieszkania (25)
- d) w autobusie (4)
- e) w otoczeniu rodziny (4)
- f) Inne: w szkole jako pracownik, ale dawno, u dalszych sąsiadów w domu.

23b. Jeżeli TAK, to: Jakie Pan/Pani podjął działania? *(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)*

- a) udzieliłem/am pomocy ofierze (16)
- b) powiadomiłem/am policję (10)
- c) zgłosiłem/am do Ośrodka Pomocy Społecznej (4)
- d) nie podjąłem żadnych działań (16)
- e) Inne: zganiłam znęcającego; informacja o prawach; zgłosiłam Kuratorowi rodziny.

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Gmina Stanin mieszkańcy uznali:

- wśród osób niepełnosprawnych:
 1. Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych – 58,2%;

2. Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) – 49,4%
 3. Brak zorganizowanych form spędzania czasu – 49,4%.
- wśród dzieci i młodzieży:
 1. Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 50,6%;
 2. Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży – 44,3%;
 3. Zaniedbania wychowawcze – 38%.
 - wśród rodzin:
 1. Alkoholizm – 65,8%;
 2. Nieporadność życiowa – 55,7%;
 3. Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami – 49,4%.

Główne przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych według ankietowanych to:

1. Niski poziom umiejętności wychowawczych – 69,6%;
 2. Uzależnienia – 60,8%;
 3. Niskie dochody – 53,2%.
- wśród osób starszych:
 1. Choroby – 67,1%;
 2. Izolacja społeczna (samotność) – 54,4%;
 3. Utrudniony dostęp do placówek medycznych – 35,4%.

54,4% ankietowanych uznało, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) w gminie jest wystarczająca (wskazania tak i raczej tak), 25,3% osób badanych uważa, że oferta pomocy jest niewystarczająca (wskazania nie i raczej nie), 20,3% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”. Respondenci wskazywali również na potrzeby osób starszych w środowisku lokalnym. Najczęściej wymieniano:

1. Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne – 50,6%;
 2. Wsparcie emocjonalne – 45,6%;
 3. Wykonywanie ciężkich prac domowych – 32,9%.
- w obszarze opieki zdrowotnej:
 1. Mała liczba lekarzy specjalistów – 74,7%;
 2. Długi okres oczekiwania na usługi medyczne – 64,6%;
 3. Dłgie oczekiwania w kolejce – 44,3%.
 - w obszarze edukacji:

53,2% badanych oceniło dobrze, a 15,2% bardzo dobrze infrastrukturę edukacyjną w gminie. 58,2% odpowiedziało, że ilość żłobków/przedszkoli/szkół jest wystarczająca, natomiast 25,3% uznało ilość placówek za niewystarczającą. Według 41,8% ankietowanych oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych, natomiast 17,7% uważa, że oferta nie jest dostosowana, 40,5% ankietowanych nie posiadało wiedzy na ten temat. Za najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji ankietowani mieszkańcy uznali:

1. Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki – 60,8%;
 2. Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych – 58,2%;
 3. Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – 54,4%.
- w obszarze sportu i kultury:

Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy jest wystarczająca według 40,5% respondentów, a 49,4% uważa, że jest niewystarczająca. 46,8% ankietowanych potwierdza, że w gminie są organizowane imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym, 26,6% badanych uważa, że nie są organizowane tego typu imprezy. Jednocześnie 34,2% badanych uznało, że liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia jest wystarczająca, a 38% osób uważa, że jest niewystarczająca. Jeśli chodzi o działalność organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje) angażujących się społecznie, 15,2% ankietowanych potwierdziło działalność organizacji pozarządowych, 48,1% respondentów nie posiadało wiedzy w tym zakresie. Główne problemy wskazane przez mieszkańców w ankiecie to:

 1. Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań – 75,9%;
 2. Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych – 50,6%;
 3. Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży – 46,8%;
 - Na pytania dotyczące zjawiska przemocy ankietowani odpowiadali następująco.

82,3% spośród respondentów uważa, że w gminie występuje zjawisko przemocy domowej, jednocześnie 17,7% badanych było ofiarą przemocy. 57% ankietowanych zna w gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa, a 36,7% było świadkiem przemocy domowej.

Ankietowani zostali poproszeni o zaznaczenie zachowania, które zaliczyliby jako mające znamiona przemocy. Spośród podanych najczęściej wybierano:

1. bicie 72,2%;

2. groźby – 64,6%
3. krzyki, przekleństwa – 62%;
4. wyśmiewanie, poniżanie – 62%;
5. stała krytyka – 58,2%

Osoby, które były świadkami przemocy domowej zostały poproszone o wskazanie gdzie przemoc miała miejsce oraz o działania jakie dane osoby podjęły. Najczęściej ankietowani wskazywali na następujące miejsca zaobserwowania przemocy:

1. w środowisku zamieszkania – 58,1%;
2. w domu – 23,3%;
3. w szkole 23,3%.

Działania, które ankietowani najczęściej podejmowali w związku z zaobserwowaniem przemocy to:

1. nie podjąłem żadnych działań – 37,2%;
2. udzieliłem/am pomocy ofierze – 37,2%;
3. powiadomiłem/am policję – 23,3%.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	6,3
2.	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	6,4
3.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	6,3
4.	Mieszkania chronione, lokale socjalne	5,6
5.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	7,1
6.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	6,1
7.	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	6,6
8.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	6,9
9.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	4,6
10.	Rozwój wolontariatu	6,6

11.	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	6,8
12.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	7,4
13.	Edukacja rodzin	6,7
14.	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	7,4
15.	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	7,2
16.	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	6,2
17.	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	6,5
18.	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	6,7
19.	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	7,5
20.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	6,8
21.	Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	6,2

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – 7,5;
- 2) Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych – 7,4;
- 3) Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne – 7,4.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy – 4,6;
- 2) Mieszkania chronione, lokale socjalne – 5,6;
- 3) Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej – 6,1.

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu (poniżej przedstawione są problemy, wskazane przez ankietowanych):

- Edukacja w dobie pandemii- Stworzenie Platformy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, gdzie internetowo mogliby rozwiązywać zadania/uczyć się.
- Problem chuligaństwa i używek wśród młodzieży.
- Otyłość.

- Problem młodych kobiet które samotnie wychowują dzieci
- Ogromne podwyżki wywozu odpadów komunalnych. Godziny otwarcia przedszkoli.
- Uważam, że problemem jest nadużywanie pomocy z GOPS osób, które tego faktycznie nie potrzebują. Dostają m.in. jedzenie, opał za darmo, a siedzą całymi dniami w domu i nic nie robią, a w weekend imprezy na całego. Dlaczego inni muszą pracować na takich nierobów, ta pomoc powinna być odpracowana przez nich, np. zamykanie chodników.
- Otyłość społeczeństwa. Trzeba zorganizować zajęcia fitness w świetlicy, będzie to dla zdrowia i rozrywki.

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

- Zagospodarowanie świetlic wiejskich poprzez powołanie animatorów wiejskich i osób, które mogły by organizować czas wolny dla różnych grup wiekowych, np. Spotkania karciane, gier planszowych, pisanie wiejskiej kroniki, pogadanki itp.
- Utworzenie Rodzinnych Domów Dziecka.
- Wsparcie seniorów w zakresie spędzania czasu wolnego, tworzenie klubów seniora.
- Spotkania osób młodych, które z różnych przyczyn zostały samotne.
- Utworzenie większej ilości miejsc dziennego pobytu dla osób starszych, zorganizowanie zajęć tematycznych dla seniorów w zależności od zainteresowań.
- Kursy językowe dla dorosłych - gratis lub tanio.
- Utworzenie Rodzinnych Domów Dziecka.
- Utworzenie Rodzinnych Domów Dziecka.
- Więcej spotkań dla seniorów.
- Zajęcia dla seniorów.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- korzystne warunki przyrodnicze, - kultywowanie tradycji, - niski poziom przestępczości. edukacja, kultura, sport: - rozbudowana sieć szkół gminnych,	- wykluczenie cyfrowe, - niewystarczająca infrastruktura społeczna, - problemy z dostępem do lekarzy specjalistów, - rosnący wskaźnik obciążenia

- dobra infrastruktura edukacyjna, - funkcjonowanie Gminnej Biblioteki Publicznej, - organizowanie imprez kulturalnych, - funkcjonowanie licznych zespołów ludowych, sportowych. pomoc społeczna: - profesjonalna kadra, - dobre rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego, - wysoka jakość usług, - spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia GOPS, - stałe poszukiwanie nowych form pomocy dla klientów poprzez działania w projektach. organizacje społeczne: - duża liczba organizacji pozarządowych, - aktywność organizacji pozarządowych, - wdrożone standardy współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi.	demograficznego, starzenie się społeczności lokalnej, - bariery architektoniczne utrudniające funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami. edukacja, kultura, sport: - brak Gminnego Ośrodka Kultury, - ograniczone środki finansowe, - zły stan niektórych obiektów zabytkowych, - brak nowoczesnego sprzętu komputerowego, - ograniczona oferta dla starszej aktywnej młodzieży, - niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rodziców. pomoc społeczna: - starzenie się społeczeństwa i pojawiające się problemy związane z koniecznością zapewnienia wsparcia seniorom, nowe zadania. organizacje społeczne: - niski poziom aktywności mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza seniorów, - niewystarczająca infrastruktura społeczna.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, - wzrost jakości usług edukacyjnych, - wsparcie socjalne osób starszych, - programy zdrowotne dla seniorów pozwalające na utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej, - programy likwidujące wykluczenie cyfrowe, - zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, - wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, - rozwój agroturystyki, - zmniejszające się bezrobocie, - zwiększające się inwestycje komunikacyjne w gminie,	- migracja zarobkowa, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości, - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw, - ubożenie społeczeństwa, - starzenie się społeczeństwa, - ograniczanie liczby zajęć dodatkowych w szkołach, - niska świadomość ekologiczna, - degradacja środowiska naturalnego gminy w następstwie niedorozwoju infrastruktury, w tym infrastruktury ochrony środowiska - rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, - obniżanie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz wysoki poziom

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ

1. Misja i wizja Gminy Stanin

Misja

Gmina Stanin – silne rodziny, aktywni seniorzy, integralny rozwój człowieka.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Stanin:

Gmina Stanin dążąc do poprawy jakości życia swoich mieszkańców, przeciwdziała marginalizacji społecznej oraz eliminuje negatywne zjawiska, staje się społecznością wrażliwą, potrafiącą zaspokoić potrzeby społeczności lokalnej.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Stanin jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

2. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 10 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Stanin, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego. Będzie to efekt między innymi wprowadzenia w życie programu „Europa 2020”, w którym wiele uwagi poświęcono poprawie sytuacji w sferze społecznej.

Gmina Stanin, podobnie jak inne samorządy w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi zarówno z uwarunkowań lokalnych, jak wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto wymienić te, które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych – starzenie się społeczeństwa, migracji – zwłaszcza ludzi młodych, napływu imigrantów, niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozpadem rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanych jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływania i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Stanin musi uwzględniać narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy będzie ściśle związany z rozwojem ekonomicznym – społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Stanin oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne, wyniki ankiet, oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami.**

prognozuje się:

- potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, postępującą dezaktualizację kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego

poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;

- **Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**

prognozuje się:

- zwiększoną dzietność rodzin spowodowaną programem Rodzina 500+;
- zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego;
- niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie nieodpłatnych usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;
- działania profilaktyczne dotyczące skutków obniżania inicjacji seksualnej oraz spożywania alkoholu.

- **Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.**

prognozuje się:

- niewystarczająca jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością;
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;
- pogłębiające się ubóstwo osób starszych;
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych, zwłaszcza samotnie gospodarujących.

- **Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.**

prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;
- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;
- tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych;
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Stanin, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikację rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczność lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do DPS,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,

- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3. Cele i harmonogram realizacji

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Stanin połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- 1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami.**
- 2. Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**
- 3. Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.**
- 4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

[illegible]

		spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.													
		Utworzenie przy Radzie Gminy - Rady ds. Przedsiębiorczości	JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	GOPS, JST, GKRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia	GOPS, JST, GKRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		z bezdomności.													
	Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

		sytuacje kryzysowe													
		Podjmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	GOPS, NGO, JST,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	GOPS, NGO, Oświata,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	GOPS, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z	NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczno	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		zaburzeniami zachowania. Organizacja zajęć z wczesnego wspomagania rozwoju.	- Pedagogiczna												
		Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	NGO, Oświata, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	GOPS, NGO, Oświata, JST,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	GOPS, NGO, Oświata, JST, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	NGO, Oświata	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu	Oświata, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.													
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	GOPS, NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Intensyfikacja pracy socjalnej.	GOPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	GOPS, NGO, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	GOPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	GOPS, NGO, Oświata, JST, GKRPA, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy	NGO, Oświata, JST, GBP	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów	NGO, Oświata, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		(Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.													
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	NGO, Oświata, JST, GBP	Środki własne i zewnętrzne			X	X	X	X	X	X	X	X	X
Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania	Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne									X	X	
		Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne									X	X	

		Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	GOPS, JST, NGO Służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne					X	X	X	X	X	X
		Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	GOPS, JST, NGO, oświata	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X
	Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	JST, NGO Służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X
		Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne			X	X	X	X	X	X	X	X
	Wspieranie aktywności społecznej	Wspieranie działalności klubu seniora.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X

	promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	JST, NGO,KS, GBP	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne				x	x	x	x	x	x	x
	Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	GOPS, NGO, oświata, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	GOPS, NGO, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych	Organizacja rehabilitacji	służba zdrowia, NGO,	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

	ch do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	GOPS, JST, NGO, PCPR, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	PUP, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	GOPS, JST, NGO, KS, GBP	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	GOPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	GOPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób niepełnosprawnych.	GOPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne									x	x
Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych	Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zlecanie organizacjom pozarządowym	GOPS, JST,	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x

		realizacji zadań publicznych.													
		Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i supervizji.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Odpowiedzialne za realizację powyższych celów i zadań są wszystkie instytucje i organizacje działające w Gminie Stanin w obszarze polityki społecznej.

4. Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Stanin,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Stanin przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2018 i 2019 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

W prognozie na lata 2021-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych GOPS w Staninie i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej
1	2021	19 311 500
2	2022	19 704 600
3	2023	19 950 000
4	2024	20 400 000
5	2025	20 900 000
6	2026	21 450 000
7	2027	21 900 000

8	2028	22 450 000
9	2029	23 100 000
10	2030	23 700 000

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Stanin przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2018-2019 opracowaną na podstawie oceny wydatków za rok 2018 i 2019 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1	2021	20 837 000	731 000	125 000
2	2022	21 050 000	740 000	126 300
3	2023	21 255 000	750 000	127 500
4	2024	21 470 000	760 000	128 800
5	2025	21 700 000	770 000	130 000
6	2026	22 250 000	780 000	131 300
7	2027	22 600 000	790 000	132 600
8	2028	22 950 000	800 000	134 000
9	2029	23 300 000	810 000	135 500
10	2030	23 750 000	820 000	137 000

5. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stanin na lata 2021–2030 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stanin,
- Program współpracy Gminy Stanin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Stanin.

V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych kierunków działań oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do GOPS w Staninie. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający powołany zarządzeniem Wójta Gminy Stanin, a w jego skład wejdą m.in. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji. Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2023 roku.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą przykładowo:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali długotrwałego bezrobocia i ubóstwa	Tworzenie i realizacja partnerskich programów przeciwdziałania ubóstwu i długotrwałemu bezrobociu.	- liczba programów dot. przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu - liczba osób uczestniczących w ww. programach
	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np. prac społecznie użytecznych, staży zawodowych, prac	- liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej - liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, interwencyjnych,

	interwencyjnych.	- liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych.	liczba szkoleń
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Utworzenie przy Radzie Gminy-Rady ds. Przedsiębiorczości	- utworzenie Rady
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	- liczba utworzonych PES, w tym spółdzielni socjalnych
Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	- liczba osób bezdomnych na terenie gminy - liczba osób bezdomnych, którym udzielono pomocy doraźnej
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności.	- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie, pomoc socjalną, psychologiczną - liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w reintegracji społecznej i zawodowej - liczba osób które realizowały indywidualne plany wychodzenia z bezdomności
Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	- liczba podjętych działań przez ZI i grupy robocze, GKRPA - liczba osób objętych pomocą
	Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.	- liczba i rodzaj przeprowadzonych działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych
	Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych	- liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych

	do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	- liczba uczestników biorących udział w działaniach edukacyjnych
	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Podjęmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	- liczba udzielonych porad - liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	- liczba warsztatów, szkoleń - liczba uczestników
	Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania.	- liczba funkcjonujących grup, - liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach grup socjoterapeutycznych
	Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym - liczba dostępnych miejsc w przedszkolach - utworzenie żłobka
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	- liczba dzieci z rodzin ubogich, które otrzymały wsparcie
	Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	- liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną - liczba godzin zajęć korekcyjno - kompensacyjnych
	Prowadzenie prac z uczniem	- liczba godzin zajęć

	zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	- ilość i rodzaj przeprowadzonych modernizacji, zakupionych sprzętów i pomocy dydaktycznych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych.	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w treningach
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	- liczba zorganizowanych zajęć sportowych - liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowych
	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	- liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przezwyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	- liczba działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych - liczba rodziców biorących udział w ww. działaniach
	Intensyfikacja pracy socjalnej.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną
	Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które powróciły do rodziny biologicznej
	Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny
	Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	- liczba podejmowanych działań

Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy.	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	- liczba konkursów - liczba spotkań, prezentacji twórców ludowych
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	- ilość dostępnych miejsc w DPS
	Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	- liczba osób starszych zamieszkałych w mieszkaniach wspomaganych
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	- liczba i rodzaj podjętej współpracy w zakresie zwiększenia opieki geriatrycznej
	Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	- liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
	Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	- liczba programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych - liczba osób uczestniczących w programie

	Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wspieranie działalności klubu seniora.	- rodzaj udzielonego wsparcia, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach Klubów Seniora
	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	- liczba działań promujących aktywność kulturalną, fizyczną i rekreacyjną osób starszych
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową	- liczba opracowanych programów promujących integrację międzypokoleniową
Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	- liczba przeprowadzonych kampanii dot. budowania pozytywnego wizerunku starości
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	- liczba akcji promocyjnych - liczba osób starszych w organizacjach pozarządowych
Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Organizacja rehabilitacji	- liczba osób korzystających z rehabilitacji
	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	- liczba działań wspierających
Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	- liczba działań wspierających
	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	- liczba działań wspierających
	Organizowanie spotkań,	- liczba zorganizowanych

	konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	- liczba osób niepełnosprawnych objętych kształceniem integracyjnym i specjalnym
	Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	- liczba zlikwidowanych barier
	Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób niepełnosprawnych.	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	- liczba udzielonego wsparcia
	Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	- liczba zleconych zadań
	Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	- liczba wspólnych działań
	Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	- liczba podejmowanych działań
	Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	- liczba pracowników uczestniczących w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje

2. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna ocena zaplanowania, wdrożenia i rezultatów strategii. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np.: ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej długotrwale bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania. Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność

- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

Planowanie ewaluacji GSRPS obejmuje następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy

Urząd Gminy przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania. **Uwaga! Ankieta jest anonimowa!**

Metryczka (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta ☐ Mężczyzna ☐

Wiek: 13 – 16 ☐ 17 – 25 ☐ 26 – 59 ☐ 60 i więcej ☐

Zawód: uczeń ☐ rolnik ☐ przedsiębiorca ☐ pracownik umysłowy ☐

pracownik fizyczny ☐ emeryt/rencista ☐ bezrobotny ☐ inny (jaki?) ☐

Wykształcenie:

podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ policealne ☐ wyższe ☐

1. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Proszę wybrać jedną odpowiedź przy każdym z zagadnień.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie					
Ubóstwo					
Alkoholizm					
Narkomania					
Problemy mieszkaniowe					
Zanieczyszczenie środowiska					
Przestępczość					
Starzenie się społeczeństwa					
Przemoc w rodzinie					
Niepełnosprawność					

Bezdomność					
------------	--	--	--	--	--

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak akceptacji w środowisku
- ☐ Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- ☐ Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji)
- ☐ Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- ☐ Brak zorganizowanych form spędzania czasu
- ☐ Ubóstwo i bieda
- ☐ Bezrobocie
- ☐ Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgniacyjnych
- ☐ Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej
- ☐ Inne (jakie?)

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- ☐ Przemoc ze strony rodziców
- ☐ Przemoc rówieśnicza
- ☐ Zaniedbania wychowawcze
- ☐ Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)
- ☐ Używanie alkoholu
- ☐ Palenie papierosów
- ☐ Zażywanie narkotyków, dopalaczy
- ☐ Chuligaństwo i przestępczość
- ☐ Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży,
- ☐ Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- ☐ Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- ☐ Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego

☐ Inne (jakie?)

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

☐ Nieporadność życiowa

☐ Ubóstwo

☐ Bezrobocie

☐ Alkoholizm

☐ Bezradność opiekuńczo-wychowawcza

☐ Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno - prawnego

☐ Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami

☐ Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych

☐ Inne (jakie?)

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych? *Można wybrać kilka odpowiedzi.*

☐ Ubóstwo

☐ Niski poziom umiejętności wychowawczych

☐ Uzależnienia

☐ Przemoc w rodzinie

☐ Wielodzietność

☐ Niepełnosprawność/długotrwała choroba

☐ Niskie dochody

☐ Niepełna rodzina

☐ Inne, jakie?.....

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

a) tak b) raczej tak c) raczej nie d) nie e) trudno powiedzieć

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

☐ Izolacja społeczna (samotność)

- ☐ Izolacja rodzinna (odrzućcie)
- ☐ Niepełnosprawność
- ☐ Choroby
- ☐ Niezdolność do samoobsługi
- ☐ Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- ☐ Ubóstwo i bieda
- ☐ Brak akceptacji w środowisku
- ☐ Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgniarskich
- ☐ Utrudniony dostęp do placówek medycznych
- ☐ Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych
- ☐ Inne (jakie?)

8. Jak są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?
Można wybrać kilka odpowiedzi.

- ☐ Pomoc materialna
- ☐ Wykonywanie ciężkich prac domowych
- ☐ Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania
- ☐ Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej
- ☐ Usługi opiekuńczo - pielęgnacyjne
- ☐ Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych
- ☐ Wykonywanie wszystkich prac domowych
- ☐ Wsparcie emocjonalne
- ☐ Programy zdrowotne
- ☐ Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów)
- ☐ Możliwość uczestnictwa w klubie seniora
- ☐ Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych
- ☐ Inne, jakie?.....

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Długie oczekiwania w kolejce

- ☐ Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt)
- ☐ Krótkie godziny przyjęć
- ☐ Mała liczba lekarzy specjalistów
- ☐ Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- ☐ Inne (jakie?)

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

- a) bardzo dobrze b) dobrze c) ani dobrze, ani źle d) źle

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

- a) tak b) nie c) nie wiem

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

- a) tak b) nie c) nie wiem

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego
- ☐ Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- ☐ Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- ☐ Brak żłobków
- ☐ Brak stołówek szkolnych
- ☐ Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych
- ☐ Inne (jakie?)

SPORT I KULTURA

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak b) nie c) nie wiem

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

- a) tak b) nie c) nie wiem

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

- a) tak b) nie c) nie wiem

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

- a) tak b) nie c) nie wiem

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- ☐ Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- ☐ Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań
- ☐ Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- ☐ Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- ☐ Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- ☐ Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych
- ☐ Inne (jakie?)

PRZEMOC

19. Czy w naszej gminie występuje zjawisko przemocy domowej?

TAK ☐

NIE ☐

20. Które z zachowań zaliczyłby Pan/Pani, jako mające znamiona przemocy? *(można zaznaczyć kilka odpowiedzi)*

- ☐ groźby
- ☐ popychanie
- ☐ bicie
- ☐ stała krytyka
- ☐ ograniczanie środków na życie
- ☐ zabieranie pieniędzy
- ☐ krzyki, przekleństwa
- ☐ wyśmiewanie, poniżanie
- ☐ „ciche dni” (miesiące)
- ☐ zmuszanie do kontaktów seksualnych
- ☐ odbieranie ulubionych rzeczy
- ☐ kopanie
- ☐ kradzież
- ☐ plotkowanie

☐ wypisywanie złych rzeczy w Internecie: na Facebooku, na innych portalach społecznościowych

☐ zamieszczanie bez zgody zdjęć w Internecie

☐ składanie seksualnych propozycji

☐ inne, jakie?.....

21. Czy był Pan/Pani ofiarą przemocy?

TAK ☐

NIE ☐

22. Czy zna Pan /Pani w naszej gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa?

TAK ☐

NIE ☐

23. Czy był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

TAK ☐

NIE ☐

23a. Jeżeli Tak: to gdzie? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

☐ w domu

☐ w szkole

☐ w środowisku zamieszkania

☐ w autobusie

☐ w otoczeniu rodziny

☐ w innym miejscu (gdzie?).....

23b. Jeżeli TAK, to: Jakie Pan/Pani podjął działania? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

☐ udzieliłem/am pomocy ofierze

☐ powiadomiłem/am policję

☐ zgłosiłem/am do Ośrodka Pomocy Społecznej

☐ nie podjąłem żadnych działań

☐ inne, jakie?.....

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ

24. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało ważne

bardzo ważne

1	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
2	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	
3	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	
4	Mieszkania chronione, lokale socjalne	
5	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
6	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
7	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
8	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
9	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
10	Rozwój wolontariatu	
11	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
12	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
13	Edukacja rodzin	
14	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	
15	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	
16	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	
17	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	
18	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	
19	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	
20	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	
21	Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
..... **DZIĘKUJEMY!**

Wykaz skrótów

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KS – Klub sportowy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

<i>Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.</i>	<i>12</i>
<i>Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Stanin (rok 2019). Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>14</i>
<i>Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Stanin w latach 2017-2019 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane https://bdl.stat.gov.pl.</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Stanin w latach 2017-2019. Źródło: dane https://bdl.stat.gov.pl.....</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Stanin w latach 2017-2019. Źródło: dane https://bdl.stat.gov.pl.....</i>	<i>17</i>
<i>Wykres 9. Liczba uczniów/przedszkolaków w szkołach prowadzonych przez Gminę Stanin. Źródło: Raport o stanie Gminy Stanin 2018 i 2019 rok.</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	<i>39</i>
<i>Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	<i>39</i>
<i>Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019. Źródło: GOPS w Staninie.</i>	<i>40</i>

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	40
Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	41
Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	42
Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	43
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu zdarzenia losowego w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	44
Wykres 21. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	44
Wykres 22. Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta wszczynających procedurę w latach 2018-2019. Źródło: Dane GOPS w Staninie.	45
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	15
Tabela 2. Stan ludności Gminy Stanin. Źródło: dane https://bdl.stat.gov.pl	16
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Stanin. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/ 18	
Tabela 5. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności. Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/BDL	23
Tabela 6. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane GOPS w Staninie.	23
Tabela 7. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane GOPS w Staninie.	24
Tabela 8. Liczba rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	25
Tabela 9. Świadczenia rodzinne w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.	25

<i>Tabela 10. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	26
<i>Tabela 11. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	26
<i>Tabela 12. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programów wieloletnich „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posilek w szkole i w domu”. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	26
<i>Tabela 13. Świadczenia przyznane w ramach programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	27
<i>Tabela 14. Zadania realizowane przez GKRPA w latach 2017-2019. Źródło: Sprawozdania GKRPA w Staninie.</i>	31
<i>Tabela 15. Zagrożenie przestępczością w 2019 r. na terenie działania Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim. Źródło: Komisariat Policji w Stoczku Łukowskim.</i>	33
<i>Tabela 16. Zdarzenia drogowe w 2019 roku na terenie działania Komisariatu Policji w Stoczku Łukowskim. Źródło: Komisariat Policji w Stoczku Łukowskim.</i>	34
<i>Tabela 17. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2017-2019. Źródło: dane GOPS w Staninie.</i>	38
<i>Tabela 18. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Stanin w latach 2017-2019. Źródło: https://bdl.stat.gov.pl/BDL</i>	41
<i>Tabela 19. Stopa bezrobocia w powiecie łukowskim, województwie lubelskim oraz kraju w latach 2017-2019. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl/</i>	42
<i>Rysunek 1. Umiejscowienie gminy Stanin w powiecie łukowskim w województwie lubelskim. Źródło: https://www.gminy.pl</i>	13